

การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครอง
ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

บุษยรัตน์ ทรัพย์มูล

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ บุษยรัตน์ ทรัพย์มุล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อัมสวาสดี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 2 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยการให้ความช่วยเหลือแนะนำที่ดี จาก อาจารย์ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ ที่ได้กรุณาที่ให้คำแนะนำข้อคิดเห็นตรวจสอบ และแก้ไขร่างวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู ประธานกรรมการสอบงานนิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี กรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาตรวจแก้ไขงานนิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมถึงเจ้าหน้าที่หลักสูตรการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ให้ความสะดวกด้านอำนวยความสะดวก และประสานงาน ในการทำงานนิพนธ์ให้ผู้เขียนครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายนี้ผู้เขียนขอโน้มรำลึกถึงอำนาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่อยู่ในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งให้ผู้เขียนมีสติปัญญาในการจัดทำงานนิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้เขียนขอให้เป็นกตเวทิตาแด่บิดา มารดา ครอบครัวของผู้เขียน ตลอดจนผู้เขียนหนังสือและบทความต่าง ๆ ที่ให้ความกระจ่างรู้แก่ผู้เขียนจนสามารถให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

บุษยรัตน์ ทรัพย์มูล

57910171: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การตัดสินใจ/ สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน

บุษยรัตน์ ทรัพย์มูล: การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี (THE DECISION MAKING OF PARENTS FOR CHOOSING TO ATTEND PRIVATE CHILD DEVELOPMENT CENTER IN AMPHUR SRIRACHA, CHONBURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สุรัตน์ ไชยชมภู, กศ.ด., ประยูร อิ่มสวัสดิ์, กศ.ด. 74 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครอง และข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้ปกครอง จำนวน 120 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ มาตราส่วนประมาณค่าและปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ ด้านความปลอดภัย และด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ
2. ข้อเสนอแนะปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี คือ ครูควรเน้นกิจกรรมด้านออกกำลังกายเด็กให้มากขึ้น ห่วงอาหารของเด็กควรรักษาความสะอาดอยู่เสมอ ควรจัดสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ให้เพียงพอ ควรมีพนักงานรักษาความปลอดภัยประจำสถานรับเลี้ยงเด็กให้มากขึ้น ตามลำดับ

57910171: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.
(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: THE DECISION MAKING/ THE PRIVATE CHILD DEVELOPMENT
CENTER

BUSAYARAT SAMPMOOL: THE DECISION MAKING OF PARENTS FOR
CHOOSING TO ATTEND PRIVATE CHILD DEVELOPMENT CENTER IN AMPHUR
SRIRACHA, CHONBURI PROVINCE. ADVISORS COMMITTEE: SURATH
CHAICHOMPU, Ed.D., PRAYOON IMSAWASD, Ed.D., 74 P. 2018.

The purposes of this research were to study the parents' decision making for choosing a private child development center in Amphur Sriracha, Chonburi Province. The population comprised of 120 parents. A set of check list, five- rating scale, and open-ended questionnaires was used to collect data. The collected data was analyzed through the application of frequency, percentage, Mean and Standard Deviation.

The findings revealed the following:

1. The factors influencing the parents' decision making for choosing a private child development center, as a whole and each factor were rated at a high level. When considering the mean score of each factor, the administration and teachers, the equipments and media, the safety and the buildings and environment were rated in descending order.

2. The suggestion showed by parents for choosing a private child development center in Amphur Sriracha, Chonburi Province revealed that the teachers should focus on children's physical activities; the cafeteria should be clean; the appropriate learning media should be sufficient; provision and the nursery should employ more security guards.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
คำถามของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัย	6
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	10
การบริหารสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน	15
การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน	17
แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	48
สรุปผลการวิจัย.....	48
อภิปรายผล	51
ข้อเสนอแนะ.....	53
บรรณานุกรม	54
ภาคผนวก	58
ภาคผนวก ก.....	59
ภาคผนวก ข.....	63
ภาคผนวก ค.....	67
ประวัติย่อของผู้วิจัย	74

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้ารับการดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี	40
2 ตารางสรุปการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน	41
3 การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวมและรายข้อ	42
4 การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ	43
5 การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม โดยรวมและรายข้อ	44
6 การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านความปลอดภัย โดยรวมและรายข้อ	45

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐาน คุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 2) ช่วงอายุปฐมวัย เป็นช่วงเวลาที่เด็กมีการพัฒนาทางการรับรู้ ภาษา สังคม อารมณ์และกล้ามเนื้ออย่างรวดเร็วการพัฒนาทางสมองของเด็กขึ้นอยู่กับการกระตุ้น ทางสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพของการเลี้ยงดูและระดับการปฏิสัมพันธ์ที่เด็กได้รับ เด็กทารกที่ได้รับการกอด หยอดล้อ อาหารและกระตุ้นทางการมองเห็นจะได้เปรียบเด็กที่ไม่ได้รับ หลายเท่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดมีโอกาสที่จะพัฒนาทักษะทางการรับรู้ ภาษา อารมณ์และสังคมอย่างเต็มที่ มีโอกาสที่จะเติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์แข็งแรงและมีความเชื่อมั่น และรู้จักคุณค่าของตนมากกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการเอาใจใส่ การพัฒนาในแต่ละด้านนี้ล้วนแต่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นผู้ใหญ่ของเรา เพราะประสบการณ์ในวัยเด็กเป็นสิ่งที่มิอาจลบต่อ ความเป็นตัวตนของเราในวันนี้แม้สภาพแวดล้อมของบ้านเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในช่วงชีวิตวัยเด็ก แต่ ถึงกระนั้นก็ตามก็ยังจำเป็นอย่างยิ่งที่เด็กจะต้องได้มีโอกาสรับบริการพัฒนาเด็กปฐมวัยรูปแบบใด รูปแบบหนึ่ง เช่นบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ยูนิเซฟประเทศไทย, 2560)

เนื่องจากสภาพการดำเนินชีวิตในปัจจุบันที่ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเด็กด้วยตนเอง การ นำเด็กเข้ารับบริการในสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่ำกว่า 3 ปี จึงเพิ่มจำนวนมากขึ้น กว่าระดับชั้นปฐมวัยในส่วนอื่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2550) โดยเฉพาะ สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจำเป็นต้องดำเนินการตามมาตรฐานศูนย์ เด็กเล็กแห่งชาติ ซึ่งเป็นแนวทางให้สถานรับเลี้ยงเด็กได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลัก 3 ด้าน และเป็นองค์ประกอบสำคัญในประเมินคุณภาพได้แก่ การบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก การจัด กระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และคุณภาพเด็ก มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติเกิดขึ้นมาจากเหตุผลที่สืบต่อเนื่องเป็นลำดับหลายประการ ประการแรก คือความตื่นตัวของหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่เห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กเล็ก และได้จัดตั้งศูนย์เด็กเล็กเพื่อให้

การดูแลพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน เพราะเห็นความสำคัญของการพัฒนาในช่วงวัยนี้ รวมทั้งความจำเป็นจากความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมที่พ่อแม่ ครอบครัว ไม่มีเวลาอยู่ดูแลให้การพัฒนาเด็กได้อย่างเพียงพอประการที่สอง สภาพสังคมที่แบ่งงานกันทำตามความสามารถ เชี่ยวชาญ ที่ทำให้เชื่อมั่นว่าความรู้ ความชำนาญความเชี่ยวชาญ ได้ถูกรวบรวมไว้ในที่บางแห่ง บางคนที่ได้รับการศึกษา และพัฒนาความสามารถเฉพาะทางเป็นพิเศษทำให้มีการส่งลูกหลานเข้ารับการดูแลจากศูนย์เด็กเล็กมากยิ่งขึ้น ประการที่สาม หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่ได้จัดตั้งศูนย์เด็กเล็กขึ้นมา มีบทบาทหน้าที่ ความชำนาญต่างกัน ให้ความสำคัญกับเด็กในแง่มุมที่ต่างกัน กำหนดกรอบมาตรฐานการดำเนินการของศูนย์ฯ จากความรู้ ความชำนาญแตกต่างกัน ที่ทำให้เด็กเล็กของไทยในภูมิภาคต่าง ๆ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมต่าง ๆ ได้รับการดูแลจากมาตรฐานที่หลากหลาย (สำนักส่งเสริมและพิทักษ์เด็ก และสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ, 2555)

ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีสถานรับเลี้ยงเด็กของเอกชนที่เปิดให้บริการอยู่หลายแห่ง เนื่องด้วยเป็นชุมชนเมืองขนาดใหญ่ที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ข้อมูลจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า มีสถานรับเลี้ยงเด็กมากถึง 34 แห่ง ที่เปิดให้บริการอย่างถูกต้อง (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, 2560) สถานรับเลี้ยงเด็กจำเป็นต้องดำเนินการให้ได้มาตรฐาน และที่สำคัญจะต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปกครองที่จะเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กที่ดีที่สุดให้กับบุตรหลาน เพราะสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจะต้องอาศัยรายได้จากผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้ารับการดูแล จากจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็กที่เพิ่มขึ้นจึงเกิดการแข่งขันทั้งในด้านราคาและคุณภาพ โดยเฉพาะในด้านคุณภาพนั้นจำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้ได้มาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับเพื่อจูงใจให้ผู้ปกครองเลือกที่จะใช้บริการ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงสถานรับเลี้ยงเด็กให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

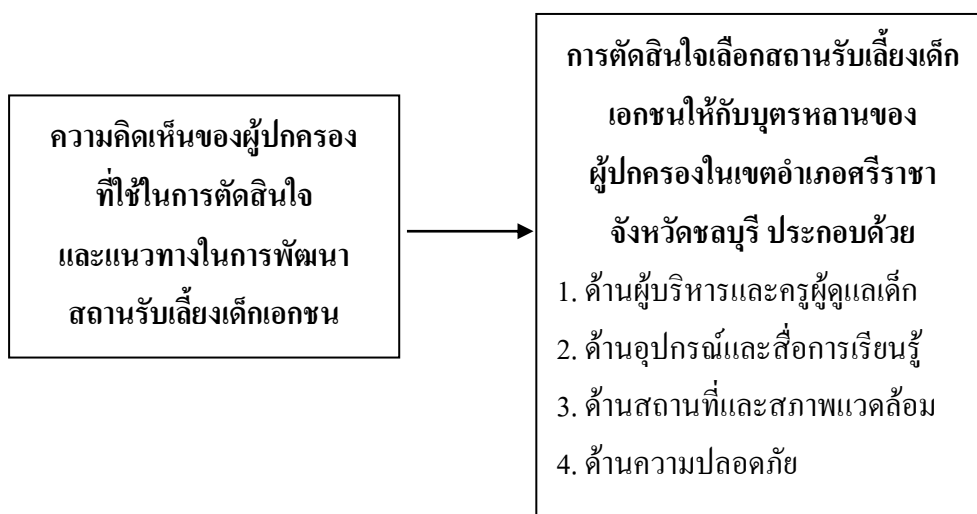
1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

คำถามของการวิจัย

1. การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีเป็นอย่างไร
2. ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยใช้มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาจากหลักเกณฑ์เกณฑ์การพิจารณา/ เกณฑ์การให้คะแนนในด้านการบริหารจัดการ ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก 2) ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ 3) ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม และ 4) ด้านความปลอดภัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน สามารถนำผลจากการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้มีคุณภาพต่อไป
2. ผู้ปกครองสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้มาใช้ในการพิจารณาเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพให้กับบุตรหลานได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กที่เข้ารับการดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน จำนวน 120 คน จากสถานรับดูแลเด็กเอกชน จำนวน 8 แห่ง โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยใช้มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงจากหลักเกณฑ์การพิจารณา/ เกณฑ์การให้คะแนน ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก 2) ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน 3) ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม และ 4) ด้านความปลอดภัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ใช้ในการตัดสินใจ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

2. แนวทางในการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน หมายถึง ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

3. สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน หมายถึง สถานที่รับเลี้ยงและพัฒนาเด็กมีอายุไม่เกินหกปีบริบูรณ์และมีจำนวนตั้งแต่หกคนขึ้นไป ซึ่งเด็กไม่เกี่ยวข้องเป็นญาติกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสถานรับเลี้ยงเด็กดังกล่าว และเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนที่รับเด็กตั้งแต่อายุ 2 ปีขึ้นไป ที่อยู่ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

4. ผู้ปกครองเด็ก หมายถึง บิดา มารดาหรือญาติผู้พี่เลี้ยงของเด็ก ที่นำเด็กมาเข้ารับการดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

5. การตัดสินใจ หมายถึง สิ่งผู้ปกครองใช้ในการพิจารณาเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพให้กับบุตรหลาน ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก 2) ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน 3) ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม และ 4) ด้านความปลอดภัย

6. ผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก หมายถึง บุคลากรสำคัญของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ที่แสดงบทบาทให้เกิดการยอมรับ สร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปกครอง ด้วยการแสดงออกในทุก ๆ ด้าน ทั้งบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถในการดูแลเด็ก และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

7. อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน หมายถึง สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทั้งที่เป็นประเภท 2 มิติหรือ 3 มิติ ที่เป็นสื่อของจริงสื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ

8. สถานที่และสภาพแวดล้อม หมายถึง สถานที่ภายในและภายนอกตัวอาคารของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่มีความสะอาด ร่มรื่น แข็งแรง ปลอดภัย ห่างไกลจากเขตมลพิษ

9. ความปลอดภัย หมายถึง ความปลอดภัยของอาคาร ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ ระบบป้องกันภัยจากบุคคล ระบบฉุกเฉิน ความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความปลอดภัยด้านอาหาร ความปลอดภัยจากสัตว์ต่าง ๆ ความปลอดภัยในการเดินทาง ที่เกี่ยวข้องกับสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าและวิจัยนี้ดำเนินไปตามลำดับขั้นตอน ผู้วิจัยจึงเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัย
2. การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
3. การบริหารสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน
4. การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน
5. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัย

เด็กปฐมวัยจะเรียนรู้พฤติกรรม จริยธรรมจากการกำหนดของผู้ใหญ่ ดังนั้น ผู้ใหญ่จึงต้องเป็นผู้ไตร่ตรองพิจารณาสิ่งที่น่าสนใจ โดยเลือกพฤติกรรมจรรยาบรรณที่สอดคล้องกับวัยที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้ ทั้งนี้พฤติกรรมจรรยาบรรณดังกล่าวจะเป็นทั้งจรรยาบรรณที่นำไปสู่การสร้างประโยชน์สุขทั้ง ส่วนตัวของเด็กและประโยชน์สุขของสังคม เช่น การพึ่งพาตนเอง การรู้จักหน้าที่ของตนการยอมรับผลการกระทำ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้อกำหนดที่ตกลงกัน การตัดสินใจต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ไม่ตัดสินใจข้างตนเองหรือยึดความเป็นพวกพ้อง ความซื่อสัตย์ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา การไม่พูดเท็จ การไม่พูดจาให้ผู้อื่นเสียใจหรือเสียหาย การไม่ทำร้ายผู้อื่นทั้งการกระทำ การคิด การพูด และการกตัญญูรู้คุณ ฯลฯ ทั้งนี้การพิจารณาคัดเลือกจรรยาบรรณที่เหมาะสมกับเด็กอาจเป็นเรื่องยาก เนื่องจากเป็นสิ่งที่เป็นามธรรม แต่มีแนวปฏิบัติง่าย ๆ ที่นำมาใช้คือ การนำแนวปฏิบัติตามคำสอน ของศาสนา ซึ่งเด็กเองได้พบเห็นและปฏิบัติอยู่แล้วในชีวิตประจำวันมากำหนดรวมทั้ง การประพฤติปฏิบัติในสังคมที่แวดล้อมเด็ก (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2547, หน้า 67)

เขาวพา เดชะคุปต์ (2546, หน้า 14) กล่าวถึง การศึกษาระดับอนุบาลมีจุดประสงค์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ พัฒนาการที่มนุษย์มีพัฒนาการตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่อง ไปจนตลอดชีวิต พัฒนาการด้านทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมกัน ทุกด้าน การจัดการด้านการศึกษาจึงมีรายละเอียดแห่งการพัฒนา ดังนี้

1. ด้านร่างกาย

1.1 มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ เด็กไทยจะต้องได้รับการเลี้ยงดูจากแม่ให้ได้บริโภคอาหารที่ถูกส่วนตั้งแต่แรกเกิดไปจนถึงตอนปลายของปฐมวัย เพื่อให้มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ และมีการพัฒนาการด้านร่างกายตามวัยเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี

1.2 มีสุขภาพพลานามัยดี เด็กไทยจะต้องได้รับการดูแล รักษา และป้องกันโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ในวัยเด็ก โดยได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ ครบตามเกณฑ์และได้รับอาหารเสริม ที่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตทางร่างกาย โดยเฉพาะนมและอาหารที่เป็นผลิตภัณฑ์นม

1.3 รูปร่างสมส่วน เด็กไทยจะต้องมีร่างกายสมส่วนตามวัยและเกณฑ์มาตรฐานสากล ไม่อ้วนเกินไป ไม่ผอมเกินไป และไม่แคระแกรน จะต้องมีร่างกายและทรวดทรงดี และเหมาะสม โดยได้รับการฝึกฝนอบรมให้รู้จักบริโภคอาหารที่ถูกส่วน และพอดีกับความต้องการของ ร่างกาย

1.4 มีร่างกายสะอาด เด็กไทยจะต้องมีร่างกายสะอาด โดยได้รับการอบรมสั่งสอนให้มีความสุขนิสัยในการรักษาความสะอาดทั่วทั้งร่างกาย ตั้งแต่ศีรษะลงไปถึงแขนขา มือและเท้า และมีวิธีการรักษาป้องกันร่างกายของตนเองให้สะอาดอยู่เสมอ

1.5 มีการแต่งกายสะอาด เด็กไทยจะต้องรู้จักแต่งตัวดี สะอาดเรียบร้อยและได้รับการอบรมสั่งสอนให้รู้จักดูแล และรักษาเครื่องแต่งกายของตนเองให้สะอาดเรียบร้อยเสมอ

1.6 มีความคล่องแคล่วว่องไว เด็กไทยต้องเป็นคนคล่องแคล่วว่องไวไม่เฉื่อยชา ทั้งนี้ต้องมีพื้นฐานมาจากการมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์มีสุขภาพพลานามัยดี และได้รับการฝึกอบรมทางด้านการเล่นไหวพริบทางร่างกายและกล้ามเนื้อทุกส่วน

2. ด้านสติปัญญา

2.1 มีสติปัญญาดี เด็กไทยจะต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีการพัฒนาทางด้านสมอง ตั้งแต่ปีแรกของชีวิตจากพ่อแม่และผู้เลี้ยงดูอื่น ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานของการมีสติปัญญาดี โดยเฉพาะทางด้านการคิดเกี่ยวกับตัวเลขที่เป็นการฝึกสมอง และด้านภาษาที่เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารและคำศัพท์ เพื่อเป็นพื้นฐานภาษาในการเสาะแสวงหาความรู้จากการอ่านในวัยต่อไป เพราะสมองมนุษย์จะพัฒนาได้มากที่สุดในช่วงห้าปีแรกของชีวิต

2.2 มีความเก่งหลายด้าน ความเก่งของมนุษย์ที่ยอมรับกันมีอย่างน้อยด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านศิลปะดนตรี ด้านศิลปะการแสดงและพลศึกษา ด้านการเป็นผู้นำและด้านสังคม

2.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เด็กไทยจะต้องได้รับการส่งเสริมและฝึกรอบม โดยการเลี้ยงดูให้เป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ฝึกให้รู้จักคิดในหลายรูปแบบและหลายวิธีคิด ก้าวไกลเป็นนักวิทยาศาสตร์และนักประดิษฐ์คิดค้นในเรื่องต่าง ๆ เมื่อเป็นผู้ใหญ่

2.4 มีเหตุผล เด็กไทยต้องได้รับการเลี้ยงดูและฝึกรอบมให้เป็นคนมีเหตุผลและมีความคิดเป็นวิทยาศาสตร์ตั้งแต่ยังเด็กในวัยปฐมวัยซึ่งจะเป็นพื้นฐานของคุณลักษณะอื่น ๆ เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ในสังคมประชาธิปไตย

3. ด้านอารมณ์

3.1 มีความมั่นคงทางอารมณ์ เด็กไทยจะต้องเป็นผู้มีอารมณ์มั่นคงไม่เป็นคนอารมณ์ฉุนเฉียว ก้าวร้าว โกรธแค้น และอาฆาตผู้อื่น คุณลักษณะนี้จะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่และผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูด้วยความรักและความอบอุ่น และความมีเมตตากรุณาตั้งแต่เป็น เด็กปฐมวัย

3.2 ไร่ริงและยิ้มแย้มแจ่มใส เด็กไทยจะต้องเป็นคนสดชื่น ไร่ริง และมีหน้าต่ายิ้มแย้มแจ่มใส ทั้งนี้จะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้มีคุณลักษณะในข้ออื่น ๆ ที่กล่าวไปแล้วในด้านอื่น โดยเฉพาะด้านร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ และมีสุขภาพพลานามัยดีและไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ จึงจะเป็นคนไร่ริงและยิ้มแย้มแจ่มใสได้

3.3 กระทบหรือร้อนและใฝ่รู้ เด็กไทยจะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้เป็นคนอยากรู้ อยากรู้เห็น และมีความกระทบหรือร้อนในการเสาะแสวงหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ซึ่งคุณลักษณะข้อนี้จะต้องได้รับการปลูกฝังและอบรมมาตั้งแต่เมื่อเริ่มพูดได้ และรู้คำศัพท์มากพอที่จะสื่อความหมายและซักถามได้

3.4 มีความขยันหมั่นเพียร เด็กไทยจะต้องได้รับการฝึกรอบมไม่ให้เป็นคนทีเกียจคร้านและนอนตื่นสาย ต้องฝึกรอบมให้เป็นคนขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ของตนเองในชีวิตประจำวันตั้งแต่ปฐมวัย ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณลักษณะนี้เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่

3.5 มีความอดทน เด็กไทยจะต้องได้รับการฝึกรอบมสั่งสอนให้เป็นคนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการทำงาน และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายจะต้องได้รับการอบรมสั่งสอนให้รู้จักความเป็นระเบียบเรียบร้อยตั้งแต่เด็กจากผู้ใหญ่ โดยเฉพาะจากแม่

4. ด้านสังคม

4.1 มีมารยาทดี เด็กไทยจะต้องได้รับการฝึกรอบมและสั่งสอนให้เป็นผู้มีมารยาทดี รู้จักปฏิบัติตนและแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสม เมื่ออยู่ต่อหน้าผู้อื่นตามประเพณีและวัฒนธรรมของไทย

4.2 มีสัมมาคารวะ เด็กไทยจะต้องได้รับการฝึกอบรมและสั่งสอนให้รู้จักอ่อนน้อม ถ่อมตน รู้จักเคารพผู้ใหญ่หรือผู้มีอาวุโสกว่าตามมารยาทและวัฒนธรรมไทย

4.3 มีจิตใจโอบอ้อมอารี เด็กไทยจะต้องได้รับการฝึกอบรมและสั่งสอนให้รู้จักแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และโอบอ้อมอารีต่อผู้อื่น ซึ่งคุณลักษณะนี้จะต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่เด็กในปฐมวัย

4.4 มีจิตเมตตา เด็กไทยจะต้องได้รับการฝึกอบรมและสั่งสอนให้มีจิตเมตตาสงสารต่อสัตว์และเพื่อนมนุษย์ผู้ตกทุกข์ได้ยาก ให้รู้จักรักและเอ็นดูสัตว์เลี้ยงในบ้านและสัตว์ที่อยู่ตามธรรมชาติในสภาพแวดล้อม ซึ่งคุณลักษณะนี้จะต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่เป็นเด็กปฐมวัย จึงจะมีคุณลักษณะนี้เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่

4.5 มีอารมณ์ขันตามวัย เด็กไทยจะต้องได้รับการฝึกอบรมและมีโอกาสฝึกการมีอารมณ์ขันตามวัย และมีโอกาสผ่อนคลายอารมณ์จากการเล่น การมีกิจกรรมการเล่นกับผู้อื่นใน รุ่งราวคราวเดียวกันหรือต่างวัยกัน เพื่อจะกลายเป็นคนมีอารมณ์ขัน เขือกเย็นและไม่เคร่งเครียดจนเกินไป

4.6 มีวินัยตนเอง เด็กไทยจะต้องได้รับการฝึกอบรมและสั่งสอนให้รู้จักเคารพในกฎกติกา ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่กฎระเบียบของบ้าน เช่น การรับประทานอาหาร การเข้านอนและการตื่นนอน การทำกิจกรรมเกี่ยวกับหน้าที่ในชีวิตประจำวันและสุขนิสัยต่าง ๆ ซึ่งคุณลักษณะนี้จะต้องเริ่มต้นจากบ้านและได้รับการปลูกฝัง และเห็นตัวอย่างที่ดีจากพ่อแม่และสมาชิกอื่นในบ้าน และผู้ใหญ่อื่นที่เด็กเกี่ยวข้อง

4.7 รู้จักหน้าที่และสิทธิ เด็กไทยจะต้องได้รับการฝึกอบรมและสั่งสอนให้รู้จักหน้าที่ของเด็กตามวัย และมีการพัฒนาหน้าที่ขึ้นเรื่อย ๆ และรู้จักสิทธิที่ตามมาของหน้าที่นั้น ๆ ตั้งแต่ยังเป็นเด็กปฐมวัย เช่น หน้าที่ในการดูแลร่างกายและเครื่องใช้ของตนเอง หน้าที่ในการช่วยเหลือและรับใช้พ่อแม่ในงานบ้าน และหน้าที่อื่น ๆ ต่อกฎระเบียบและข้อบังคับอื่น ๆ ของบ้านและสังคม

4.8 มีความเป็นไทย เด็กไทยจะต้องได้รับการอบรมและสั่งสอนให้มีความเป็นไทย รู้จักปฏิบัติให้เหมาะสมกับความเป็นไทยตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของไทย และมีความ รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งมีคุณลักษณะนี้จะต้องได้รับการปลูกฝังและเห็นตัวอย่าง ที่ดีงามจากพ่อแม่และสมาชิกอื่นในบ้านตั้งแต่เป็นเด็กปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 1-5) ได้วางหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมี พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้ 1) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี 2) กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อ

เล็กแข็งแรงใช้งานได้อย่างประสานสัมพันธ์กัน 3) มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข 4) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม 5) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและรัก การออกกำลังกาย 6) ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย 7) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย 8) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมใน ระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 9) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย 10) มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย 11) มีจินตนาการและความคิด สร้างสรรค์ และ 12) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

กรมอนามัย (2549, หน้า 8) ในการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพนั้น ควรพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ควบคู่กันไป เพื่อให้เด็กได้รับการส่งเสริมสุขภาพและมีพัฒนาการอย่างเหมาะสม ได้อยู่ใน สิ่งแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ ได้กำหนดมาตรฐานศูนย์ เด็กเล็กคุณภาพ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการเจริญเติบโต สุขภาพช่องปากและการจัดอาหาร ด้านพัฒนาการ เรียนรู้ตามช่วงวัย ด้านจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา ได้วางแนวทางการบริหารงานศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ เพื่อให้สอดคล้องกับ การบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ แนวทางการดำเนินงานศูนย์เด็กปฐมวัย ต้นแบบ จึงจัดขอบข่ายการบริหารตามแนวทางส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล เป็น 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการ บริหารทั่วไป

สรุปได้ว่า การศึกษาระดับปฐมวัยมีความสำคัญต่อพัฒนาการของมนุษย์ จึงจำเป็นต้องมี กรอบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปบริหารจัดการศูนย์ หรือสถานรับเลี้ยงเด็กให้ ได้มาตรฐานสอดคล้องกับการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2546)

1. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะกับอายุ วุฒิภาวะและ ระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
2. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือ กระทำ เรียนรู้สู่ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหวสำรวจ เล่น ตั้งเกต สืบค้น ทดลอง และคิด แก้ปัญหาด้วยตนเอง

3. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
  4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
  5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
  6. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
  7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
  8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
  9. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินผลพัฒนาการ
  10. จัดทำสารนิเทศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยชั้นเรียน
- การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยตรง ดังนี้
1. หลักการจัดประสบการณ์
    - 1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
    - 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่าง บุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
    - 1.3 จัดให้เด็กรับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการและผลผลิต
    - 1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
    - 1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก กิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัย สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัด กิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของหลักกิจกรรมประจำวันดังนี้

2. หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

2.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กแต่ละวัน

2.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

2.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

2.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยจนเกินไป

3. ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันต้องให้ครอบคลุม ดังนี้

3.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และการคล่องแคล่วในการใช้วัยะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ

3.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ

3.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นกล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนอง ความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

3.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองได้ในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและของผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน อย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหารเช้า พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่น และ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกติกาข้อตกลงส่วนรวม เก็บของเข้าที่ เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

3.5 การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดให้เด็กได้สนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ศึกษา นอกสถานที่ ประกอบอาหารหรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่หรือรายบุคคล

3.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านและบุคลากร ที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษา ที่เหมาะสมกับ เด็กเป็นสำคัญ

3.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิด สร้างสรรค์ ไม่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและความเห็นความสวยงามของสิ่งรอบ ๆ ตัว โดยใช้ กิจกรรม ศิลปะ ดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้ และรูปทรงต่าง ๆ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์และกิจกรรม สำหรับเด็ก ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2540)

กิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกัน ออกไป จึงควรจัดให้มีกิจกรรมหลายประเภทที่เหมาะสมกับวัย ตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสและความสามารถ กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่ให้เด็กทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ และควรมีความสมดุล คือ ให้มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียน และนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบ กิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม เวลาในการจัดกิจกรรม ควรเหมาะสมกับวัย มีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย 3 ขวบ มีช่วงความสนใจสั้นประมาณ 8 นาที

วัย 4 ขวบ มีช่วงความสนใจอยู่ประมาณ 12 นาที

วัย 5 ขวบ มีช่วงความสนใจอยู่ประมาณ 15 นาที

กิจกรรมที่จัดควรเน้นให้มีโอกาสของจริงให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้าทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กคนอื่น ๆ และผู้ใหญ่ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ไว้ว่า มีวิธีดำเนิน กิจกรรม 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการเตรียมเด็กให้พร้อม และกระตุ้นให้เด็กสนใจที่จะร่วมกิจกรรมต่อไป กิจกรรมที่ใช้อาจเป็นการร้องเพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย และทำใบ้ ฯลฯ ซึ่งจะใช้เวลาสั้น ๆ

2. ช้่นสอน เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้รับความรู้ และประสบการณ์ด้วยกิจกรรมหลายรูปแบบ เช่น

2.1 การสนทนา ช้กถาม อภิปราย เป็นการพูดคุย ช้กถามระหว่างครูกับเด็กหรือเด็กกับเด็ก ซึ่งสื่อที่ใช้อาจเป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพ และสถานการณ์จำลอง

2.2 การเล่านิทาน ครูจะเล่านิทานที่เกี่ยวกับเรื่องราวที่ครูต้องการให้เด็กเข้าใจหรือให้ปฏิบัติตาม ส่วนมากจะเป็นการปลูกฝังหรือการสอนในเรื่องที่เป็นนามธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดีขึ้น เพราะเด็กวัยนี้จะชอบฟังนิทาน และชอบเลียนแบบตัวละครในนิทาน ในการเล่านิทาน อาจใช้รูปภาพ หุ่น หรือส่วนต่าง ๆ ของร่างกายประกอบ

2.3 การสาธิตการปฏิบัติการทดลอง เป็นการสอนที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ตนเองทดลอง เป็นการฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหา และส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

2.4 การจัดทัศนศึกษา เป็นการสอนที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอีกรูปแบบหนึ่ง อาจเป็นการพาเด็กไปเรียนนอกห้องเรียน รอบบริเวณ โรงเรียน แต่ครูจะต้องดูแลเอาใจใส่ในเรื่องความปลอดภัย

2.5 การประกอบอาหาร ในบางหน่วยงานที่สอนเกี่ยวกับผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ต่าง ๆ ครูอาจให้เด็กมีส่วนร่วมในการประกอบอาหาร ทั้งนี้เด็กจะได้รับประสบการณ์การสังเกต การเปลี่ยนแปลงของอาหารดิบสุก รับรู้รสและกลิ่นของอาหาร เรียนรู้ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ และเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. สรุปบทเรียน เป็นการสรุปสิ่งต่าง ๆ ที่เรียนไปทั้งหมด ให้เด็กได้เข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งครูอาจใช้คำถาม เพลง คำคล้องจอง และเกม ฯลฯ ในการสรุปเรื่องราว

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นควรมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกับพัฒนาการ ความสนใจ และวัตถุประสงค์ที่ต้องการเสริมสร้างในตัวเด็ก โดยประสบการณ์นั้นจะต้องเป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กระดับปฐมวัย

การบริหารสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน

ปัจจุบันสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนมีการแข่งขันสูงเพื่อสร้างการยอมรับและเป็นตัวเลือกให้กับผู้ปกครองที่จะส่งบุตรหลานเข้ารับการดูแล ดังนั้นการบริหารสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจำเป็นต้องบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ได้รับความน่าเชื่อถือ ซึ่งสถานรับเลี้ยงเด็กหรือศูนย์เด็กเล็กทุกแห่งจะต้องบริหารจัดการองค์ประกอบสำคัญต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐาน ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2547, หน้า 31-32) ได้ระบุเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานรับเลี้ยงเด็กในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมพิจารณาจากความต้องการและความสามารถตลอดจนวัย ประสบการณ์ของเด็ก โดยที่มุ่งเน้นตัวเด็กเป็นสำคัญและมุ่งพัฒนาเด็กทุกด้านแบบองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา บนพื้นฐานของการให้ความสำคัญกับประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่และสร้างเสริมประสบการณ์ใหม่ที่มีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสเด็กทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษได้พัฒนาตามศักยภาพรวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของเด็ก ตลอดจนพัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบันมิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ควรอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการและความสนใจของเด็ก ทั้งภายในและภายนอก บ้านหรือห้องเรียน (สำหรับเด็กในสถานรับเลี้ยง) พ่อแม่หรือครูผู้ดูแลเด็กจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาด ปลอดภัย อากาศถ่ายเท ผ่อนคลายไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้นสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกบ้านหรือห้องเรียนจึงเป็นเสมือนสังคมสังคมน้อยหนึ่งที่มีคุณค่าสำหรับเด็ก แต่ละคนจะเรียนรู้และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษากับเด็ก

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็ก พ่อแม่หรือครูผู้ดูแลเด็กมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก พ่อแม่หรือครูผู้ดูแลเด็กต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำตามเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อม ประสบการณ์ และกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ตามความต้องการของเด็ก โดยที่พ่อแม่หรือครูผู้ดูแลเด็กมีส่วนจะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งนี้พ่อแม่หรือครูผู้ดูแลเด็กจะเป็นผู้สนับสนุนชี้แนะและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำและค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น พ่อแม่หรือครูผู้ดูแลจะต้องยอมรับเห็นคุณค่า รู้จัก เข้าใจธรรมชาติของเด็กแต่ละคนที่ตนเองดูแลรับผิดชอบก่อน เพื่อ

วางแผนการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสมนอกจากนี้พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กควรรู้จักพัฒนาตนเองในการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกวิธีและปรับปรุงใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็กในแต่ละช่วงวัย

4. การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนหรือการส่งเสริมการเรียนรู้ ยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ การเรียนรู้ของเด็กเกิดขึ้นจากความสนใจและโอกาสในการลงมือกระทำจริงในวิถีประจำวัน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของพ่อแม่หรือครูผู้ดูแลเด็กจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรมหลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญอย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กยี่วิธการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ พ่อแม่หรือครูผู้ดูแลเด็กจะต้องสังเกตและประเมิน ทั้งการอบรมเลี้ยงดูของตนเองและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าเป็นไปตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็ก จากข้อมูลเชิงบรรยายจากการรวบรวมผลงานของเด็ก จากพฤติกรรม การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง จากข้อมูลครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงานสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้ มีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยพ่อแม่หรือครูผู้ดูแลเด็กในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคนใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก และขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพและคุณภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย

6. ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับครูผู้ดูแลเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมาพ่อแม่หรือครูผู้ดูแลเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบหรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้น ครูผู้ดูแลเด็กจึงมิใช่จะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองด้วยกันเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเท่านั้นแต่จะต้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ทั้งนี้ มิได้หมายความว่าให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาหลักสูตรตามความต้องการ โดยไม่ต้องคำนึงถึงหลักการจัดที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

สรุปได้ว่า การบริหารสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ ทั้งด้านหลักสูตร สภาพแวดล้อม กิจกรรมการเรียนรู้ การบูรณาการการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ และความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับผู้ดูแลเด็ก

การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน

ผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก

ผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กเป็นบุคลากรสำคัญของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน เพราะมีความใกล้ชิดกับเด็กและผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก และมีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กมากที่สุดในช่วงที่เด็กอยู่ในศูนย์ฯ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ รู้จักรับผิดชอบ รักเด็ก อุทิศตน อ่อนโยน จิตใจโอบอ้อมอารี มีความยุติธรรม มีลักษณะเป็นผู้นำ เพื่อจะเป็นที่ให้การดูแลอย่างมีประสิทธิภาพเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็ก เป็น การวางรากฐาน ความคิด สติปัญญา อารมณ์ สังคม ลักษณะนิสัย เสริมสร้าง บุคลิกที่ดีให้กับเด็ก ซึ่งกรมอนามัย (2549, หน้า 60-63) ระบุไว้ว่า ผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด เมื่อเด็กมาอยู่ที่ ศูนย์เด็กเล็ก ซึ่งผู้ดูแลต้องพูดคุยสื่อสารกับเด็กตลอดเวลา ผู้ดูแลเด็กจึงเป็นผู้มีจิตใจดี รักเด็ก ดูแลเด็กให้ได้รับความสุข ความปลอดภัยตลอดเวลาที่อยู่ศูนย์เด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กจึงเป็นเสมือนพ่อแม่คนที่สองของเด็ก สำหรับผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กนอกจากจะมีบทบาทแบบครูผู้ดูแลเด็กแล้วยังมีบทบาทในฐานะผู้นำองค์กรอีกด้วย เพราะการที่องค์กรหรือหน่วยงานจะเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองขึ้นอยู่กับบุคคล 2 ประเภท คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้า ซึ่งเรียกว่าผู้นำหรือผู้บริหาร โดยทำหน้าที่เป็นผู้บริหารองค์กรหรือผู้นำองค์กร และอีกประเภทหนึ่งได้แก่ ผู้ปฏิบัติ ซึ่งเป็นผู้ร่วมงานหรือลูกน้อง โดยทั่วไปจะเรียกว่าผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำกับผู้บริหารอาจเป็นคนคนเดียวกันที่ได้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่แสดงออกความแตกต่างของผู้นำกับผู้บริหารสามารถแยกได้คือ ผู้นำเป็นผู้มีพลังอำนาจสามารถโน้มน้าวจิตใจคนอื่นให้ทำตามโดยอาศัยคุณงามความดี เรียกว่า “พระคุณ” โดยไม่ต้องมีตำแหน่งเหมือนกัปผู้บริหาร ส่วนผู้บริหารเป็นผู้มีตำแหน่งและมีอำนาจตามกฎหมาย จึงเป็นผู้มี “พระเดช” ถ้าบุคคลใดมีทั้งพระคุณและพระเดชแล้ว ผู้นำกับผู้บริหารจึงจะเป็นคนเดียวกัน แต่ถ้าผู้บริหารประพฤติตนเป็นผู้นำผู้บริหารก็จะเป็นผู้นำ (การดี อนันตนาวิ, 2552, หน้า 78) ดังนั้นผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กจะต้องเป็นผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูผู้ดูแลเด็กและกับตัวเด็กโดยตรงด้วย

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่จัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ ได้ดีมีคุณภาพ ส่วนหนึ่งมาจากบุคคลที่ดูแลและอยู่ใกล้ชิดกับเด็กจะมีส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งในกำหนดแนวทางในการพัฒนาเด็กโดยที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546) ได้ระบุเกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยนับเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษาปฐมวัย ผู้บริหารที่ตระหนักถึงความสำคัญของ

การศึกษาในระดับนี้ และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารอย่างถ่องแท้ จะส่งผลให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่จัดการศึกษาประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพ โดยมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1.1 เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษาปฐมวัย และมุ่งมั่นต่อการสร้างระบบคุณภาพให้เกิดขึ้นในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.2 เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสร้างความร่วมมือและประสานกับทุกฝ่าย เพื่อให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินกิจการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 เป็นผู้สนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับมาตรฐานการประกันคุณภาพตลอดไป โดยให้การสนับสนุนทั้งบุคลากรและเด็ก ร่วมมือกันพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

1.4 จัดให้มีแผนพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.5 เป็นผู้ดำเนินการจัดทำหลักสูตร โดยร่วมประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็ก ตลอดจนสาระตามหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.6 จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.7 สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ และสามารถจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งพัฒนากุศลกรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

1.8 จัดให้มีการนิเทศภายใน เพื่อนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้ หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีระบบ

1.9 จัดให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ชุมชน และท้องถิ่น

2. ผู้เลี้ยงดูเด็ก ผู้เลี้ยงดูเด็กเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการจัดประสบการณ์ ให้เด็กสามารถพัฒนาตนเต็มตามศักยภาพ ผู้เลี้ยงดูเด็กควรมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.1 เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี ผู้เลี้ยงดูเด็กต้องเป็นผู้ที่มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีโรคติดต่อร้ายแรง สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้สึที่ดีต่อตนเอง และผู้อื่น มีความมั่นคงทางอารมณ์ รู้จักกาลเทศะ ปรับตัวได้ในสภาวะต่าง ๆ ไม่เป็นโรคจิต โรคประสาท ดำรงตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและรับผิดชอบ

2.2 มีระดับวุฒิภาวะและบุคลิกลักษณะเหมาะสม ผู้เลี้ยงดูเด็กต้องมีความเป็นผู้ใหญ่เพียงพอ และมีความตั้งใจที่จะดูแลเด็ก ด้านจิตใจ มีความรักเด็ก มีความเมตตากรุณา เป็นคนดี มีคุณธรรม เสียสละ ด้านอารมณ์ อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ใจเย็น มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความอดทน อดกลั้น ด้านสังคม ชอบพูดคุยกับเด็ก กระตือรือร้น ช่างสังเกต เชื้อมั่นในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ กริยามารยาทเรียบร้อย

2.3 มีความมุ่งมั่นในการทำงาน รับผิดชอบ คิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผลกล้าเผชิญปัญหาและความยากลำบาก มีระเบียบวินัย

2.4 เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก หรือมีคุณสมบัติตามข้อกำหนดของหน่วยงานที่จัดบริการดูแลเด็ก

2.5 มีการพัฒนาตนเอง ผู้เลี้ยงดูเด็กต้องสนใจใฝ่หาความรู้และ ประสบการณ์เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการดำเนินการต่อไปนี้

2.5.1 แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในท้องถิ่น ได้แก่ เรียนรู้จากการอบรมการประชุมสัมมนาต่าง ๆ มีการศึกษารายละเอียดเอกสารที่ได้รับจากหน่วยงานราชการ เช่น แผ่นพับ คู่มือต่าง ๆ มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับผู้รู้ในชุมชน ติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสารและอื่น ๆ ศึกษาหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มุมส่งเสริมโภชนาการและพัฒนารเด็ก ห้องสมุดประชาชน

2.5.2 มีวิธีคลายเครียดให้ตนเองอย่างสร้างสรรค์ เช่น เล่นกีฬา ออกกำลังกาย อ่านหนังสือ ฟังเพลง ร้องเพลง ดูโทรทัศน์ นั่งสมาธิปฏิบัติธรรม ทำงานอดิเรก รวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกี่ยวกับอาชีพของผู้เลี้ยงดูเด็ก โดยการจัดตั้งชมรมผู้เลี้ยงดูเด็ก การจัดสวัสดิการระดมเงินกองทุน การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์

2.6 วางแผนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและพัฒนาการตามวัยของเด็ก โดยจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้เด็กปฏิบัติจริงแสดงออกอย่างอิสระ และมีส่วนร่วมทุกกิจกรรม

2.7 จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทั้ง ภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดหาแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ในชุมชน เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์สวนสาธารณะ แหล่งผลิตศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ

2.8 เป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม ปฏิบัติดีต่อเพื่อนครูและเด็ก

2.9 จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เอื้อต่อการเรียนรู้
ให้มีบรรยากาศดึงดูดความสนใจ ทำท่ายให้เด็กอยากมีส่วนร่วม

2.10 จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

2.11 จัดทำข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล โดยให้มีการประสานกันระหว่างสถานพัฒนาเด็ก
ปฐมวัย บ้านและชุมชน เพื่อการพัฒนาให้เด็กมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.12 ประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่และสมาชิกในครอบครัวผู้เลี้ยงดูเด็ก
จะต้องประสานความร่วมมือ ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนเป็นคนกลางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี
ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ และสมาชิกในครอบครัว พยายามสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง
ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กขณะอยู่กับผู้เลี้ยงดูเด็กซึ่งผู้ปกครองควรทราบ ติดตามชักถามถึงพฤติกรรมเด็ก
ขณะอยู่กับพ่อแม่ เพื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมเด็กขณะอยู่กับผู้เลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้ความช่วยเหลือ
ต่อเนื่องกัน ตลอดจนช่วยชี้แจงให้คำปรึกษา แนะนำในการอบรมเลี้ยงดูเด็กแก่พ่อแม่โดยการพูดคุย
ทำบอร์ดคิดที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และให้พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กมาร่วมทำกิจกรรมไปพร้อมกับ
เด็ก เพื่อจะได้เข้าใจการเรียนรู้ของเด็ก

สรุปได้ว่า ผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กเป็นบุคลากรสำคัญของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ที่
ต้องแสดงบทบาทให้เกิดการยอมรับ สร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปกครอง ด้วยการแสดงออก
ในทุก ๆ ด้าน ทั้งบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถในการดูแลเด็ก และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2548, หน้า 27-30) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อประกอบการจัด
กิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควรสื่อทั้งที่เป็น
ประเภท 2 มิติหรือ 3 มิติ ที่เป็นสื่อของจริงสื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม
สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้านสื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่าน
ประสาทสัมผัสทั้งห้าโดยการจัดการใช้สื่อเริ่มต้นจาก สื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงร่างและ
สัญลักษณ์ ทั้งนี้การใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะความแตกต่างระหว่างบุคคลความสนใจและ
ความต้องการของเด็กที่หลากหลายตัวอย่างสื่อประกอบในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กทั้งหมด
6 กิจกรรม มีดังนี้

1.กิจกรรมเสรี/ การเล่นตามมุม เป็นมุมที่เด็กได้คิดจินตนาการ คิดอย่างสร้างสรรค์
ซึ่งเด็กจะแสดงออกมาตามความคิดจินตนาการของเด็ก เมื่อเด็กได้คิด ได้แสดงออก เด็กจะมี
ความสุขและสนุกกับการมาสถานรับเลี้ยงเด็ก สำหรับสื่อ/ อุปกรณ์ในกิจกรรม มีดังนี้

1.1 ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เต่า กระทะ ครก กาน้ำ เบียง มีดพลาสติก หม้อ จาน ช้อน ถ้วยชาม กะละมัง เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เปลเด็ก ตุ๊กตาเป็นต้น

1.2 เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง กระຈกขนาดเห็น ขนาดเต็มตัว หวี ตลับแป้ง เป็นต้น

1.3 เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่าง ๆ ที่ใช้แล้ว เช่น ชุดเครื่องแบบทหาร ชุดเสื้อผ้า ผู้ใหญ่ชายและหญิง รองเท้ากระเป่าถือที่ไม่ใช้แล้ว โทรศัพท์ เตาไรด์จำลอง ที่รีดผ้าจำลอง ภาพถ่าย และรายการอาหาร เป็นต้น

1.4 สื่อในด้านการจำลองบทบาทสมมุติ ได้แก่ เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์ และอุปกรณ์การรักษ่าผู้ป่วย เช่น หูฟัง เสื้อคลุมหมอ เป็นต้น

1.5 อุปกรณ์สำหรับเลียนแบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เช่น กระดาษ ดินสอ กล่อง และขวดผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ เป็นต้น

1.6 อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตรจำลอง เป็นต้น มุมบล็อคจำเป็นต้องมีไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปร่างต่าง ๆ กัน จำนวนตั้งแต่ 50 ชิ้นขึ้นไป

1.7 ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้ เป็นต้น

1.8 ภาพถ่ายต่าง ๆ ที่จัดเก็บไม้บล็อกหรือแท่งไม้ อาจเป็นชั้น ลัง ไม้หรือพลาสติกแยกตามรูปทรงขนาดในเรื่องของหนังสือนิทานสำหรับเด็กต้องมีขนาดใหญ่ ตัวหนังสือชัดเจน หนังสือภาพนิทาน สมุดภาพ หนังสือภาพที่มีคำและประโยคสั้น ๆ พร้อมภาพ ต้องเก็บได้ในชั้นหรือที่วางหนังสือให้เรียบร้อย อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น เสื้อ พรม หมอน เป็นต้น

1.9 อุปกรณ์สำหรับการเขียน อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเล่นเทป ตลับเทปนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง เป็นต้น

1.10 วัสดุต่าง ๆ จากธรรมชาติ เช่น เมล็ดพืชต่าง ๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ เป็นต้น

1.11 เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แวนขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่องชั่ง เป็นต้น

2. กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ครูผู้ดูแลเด็กหรือสถานรับเลี้ยงต้องมีไว้ให้เด็กได้เรียนรู้ฝึกในด้านความคิดสร้างสรรค์และควรมีวัสดุ อุปกรณ์ ดังนี้ สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ พู่กันขนาดใหญ่ กระดาษ เสื้อคลุมหรือผ้ากันเปื้อน แม่พิมพ์ต่าง ๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ใโปไม้ ก้านกล้วย แม่พิมพ์จากวัสดุอื่น ๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ทรายาง กระดาษ ผ้าเช็ดมือ มีโปสเตอร์

ในด้าน การปั้นมีสื่อคือ ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโดว์ แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่าง ๆ ไม้กวาดแปรง การประดิษฐ์เศษวัสดุต่าง ๆ มีกล่องกระดาษ แกนกระดาษ เศษผ้า เศษไหม กาว กรรไกร สี ฝาเช็ดมือ การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ใบมะพร้าว การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ พลาสติกชิ้นเล็ก รูปทรงต่าง ๆ ผู้เล่นสามารถนำมาต่อเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการ เป็นต้น

3. กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ฝึกทักษะในด้านการคิด การจำแนก การเปรียบเทียบ การสังเกตอย่างสื่อประเภทเกมศึกษามีดังนี้

- 3.1 เกมจับคู่
- 3.2 เกมภาพตัดต่อ
- 3.3 เกมจัดหมวดหมู่
- 3.4 เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)
- 3.5 เกมเรียงคำลับ
- 3.6 เกมศึกษารายละเอียดของภาพ (ลือตโต)
- 3.7 เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)
- 3.8 เกมพื้นฐานการบวก

4. กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์/ กิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ฝึกทักษะด้านการคิด การแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมาด้วยคำพูด ตัวอย่าง สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ดินไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ลูกโลก ตุ๊กตาสัตว์ สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ สื่อเทคโนโลยี เช่น วิทยุ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์ เป็นต้น

5. กิจกรรมการแข่ง เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เล่นหรือทำกิจกรรมนอกห้องเรียน อุปกรณ์มีดังนี้ เครื่องเล่นสนาม เช่นเครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน ที่เล่นทราย มีทรายละเอียด เครื่องเล่นทราย เครื่องตวง ที่เล่นน้ำ มีภาชนะใส่น้ำหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี เสื้อคลุมหรือผ้ากันเปื้อนพลาสติก อุปกรณ์เล่นน้ำ เช่น ถ้วยตวง ขวดต่าง ๆ สายยาง กรวยกรอกน้ำ ตุ๊กตายาง เป็นต้น

6. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างเต็มที่ จะเน้นไปในด้านกล้ามเนื้อใหญ่ อุปกรณ์และสื่อ คือ เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ฉิ่ง เหล็กสามเหลี่ยม กรับ กลอง อุปกรณ์ ฆ้อง ระนาด กลอง อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ธิบิ้น แล็บผ้า ห่วง หวาย ลูกทราย เป็นต้น

เมื่อมีการใช้สื่อสำหรับเด็กในกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว ครูผู้ดูแลเด็กควรมีการเก็บสื่อ/ อุปกรณ์ รักษาสื่อให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ เมื่อมีสื่อหรืออุปกรณ์ชำรุดควรมีการซ่อมแซมสื่อการจัดเก็บสื่อ เป็นการส่งเสริมให้เด็กฝึกการสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม ส่งเสริม ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ ผู้สอน ไม่ควรใช้การเก็บสื่อเป็นการลงโทษเด็กโดย ดำเนินการดังนี้

1. เก็บสื่อให้เป็นระเบียบและหมวดหมู่ตามลักษณะ ประเภทของสื่อ สีเหมือนกันจัดเก็บ หรือวางไว้ด้วยกัน

2. วางสื่อในระดับสายตาของเด็ก เพื่อให้เด็กหยิบใช้ จัดเก็บได้ด้วยตนเอง

3. ภาชนะที่จัดเก็บสื่อควรโปร่งใส เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายในได้ง่ายและควรมีมือจับเพื่อให้สะดวกในการขนย้าย

4. ฝึกให้เด็กรู้ความหมายของรูปภาพหรือสีที่เป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่ ประเภทสื่อ เพื่อเด็กจะได้เก็บเข้าที่ได้ถูกต้อง การใช้สัญลักษณ์ควรมีความหมายต่อการเรียนรู้ของเด็กสัญลักษณ์ควรใช้สื่อของจริง ภาพถ่ายหรือสำเนา ภาพวาด ภาพโครงร่างหรือภาพประจูด หรือบัตรคำติดสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

5. ตรวจสอบสื่อหลังจากที่ใช้แล้วทุกครั้งว่ามีสภาพสมบูรณ์ จำนวนครบถ้วนหรือไม่

6. ซ่อมแซมสื่อชำรุด และทำเต็มส่วนที่ขาดหายไปให้ครบชุด

สรุปได้ว่า อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สถานรับเลี้ยงเด็กควรให้ความสำคัญ เพราะสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้จะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก จึงจำเป็นต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมตามวัย และที่สำคัญจะต้องเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่มีความปลอดภัยต่อการใช้งานด้วย

สถานที่และสภาพแวดล้อม

ธิดา พิทักษ์สินสุข (2542, หน้า 39-43) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนว่าควรจัดให้มีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนอยู่ที่บ้าน ครูผู้ดูแลเด็กหรือสถานรับเลี้ยงเด็กสามารถบริหารจัดการได้ ดังนี้

1. ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อสุขภาพและการเจริญเติบโตของเด็ก

ปัจจุบันเด็กต้องเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม เทคโนโลยี ที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำเสีย อากาศเป็นพิษจากโรงงาน อุตสาหกรรม และจากการจราจรที่แออัดคับคั่ง เด็กเป็นกลุ่มที่เสี่ยงสูงมากที่จะได้รับอันตรายจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พฤติกรรมอยากรู้ อยากเห็นตามธรรมชาติของเด็ก ฉะนั้นเด็กซึ่งเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโต จึงควรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี ซึ่งประกอบด้วยดังนี้

1.1 การจัดสิ่งแวดลอมใกล้ตัวเด็กอย่างเหมาะสม ทั้งที่บ้าน สถานรับเลี้ยงเด็ก โรงเรียนและสนามเด็กเล็ก โดยเฉพาะในเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ การจัดเก็บของให้เป็นระเบียบป้องกันการสะดุดหลุม รวมถึงสายไฟควรวางให้เรียบร้อย

1.2 สภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อภาวะสุขภาพของเด็ก ฉะนั้นจึงต้องหาวิธีการป้องกันไม่ให้เด็กเกิดการเจ็บป่วยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น

1.2.1 โรคทางเดินอาหาร สาเหตุจากการได้รับเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายจากการกินอาหารและน้ำที่ไม่สะอาด รวมทั้งพฤติกรรมทางอนามัยที่ไม่ถูกต้อง เช่น การล้างมือให้สะอาดก่อนรับประทานอาหาร เป็นต้น

1.2.2 โรคระบบทางเดินหายใจ ที่เกิดจากร่างกายได้รับฝุ่นละออง เขม่า ควัน อยู่บ่อย ๆ อาจมีผลทำให้เด็ก ๆ เป็นภูมิแพ้ได้

1.2.3 โรคที่เกิดจากแมลงและสัตว์นำโรค เช่น ยุง แมลงวัน และหนู สัตว์เหล่านี้ อาจนำความเจ็บป่วยมาสู่เด็ก เช่น โรคไข้เลือดออก มาลาเลีย ไข้ฉี่หนู เป็นต้น

1.2.4 โรคจากการได้รับสารพิษ สารพิษเข้าสู่ร่างกายเด็ก ๆ ได้ง่าย เนื่องจากเด็กยังไม่รู้จักวิธีป้องกันตนเอง และไม่รู้ว่สิ่งนั้นเป็นอันตรายหรือไม่ สารพิษที่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สารนิคกัณ ยุงสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี สารตะกั่วจากแบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย เป็นต้น ฉะนั้นต้องเก็บสิ่งเหล่านี้ในที่ปลอดภัย ห่างไกลจากมือเด็ก

1.2.5 อุบัติเหตุและการบาดเจ็บ อุบัติเหตุที่พบในเด็กและเป็นสาเหตุการตายของเด็ก คือ อุบัติจากการจากรจรและการจมน้ำจากแหล่งน้ำใกล้ ๆ บ้าน เช่น ร่องน้ำ คูน้ำ ถังน้ำ เป็นต้น

2. การจัดสิ่งแวดลอมภายนอกอาคาร

สภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร เป็นบริเวณที่สำคัญบริเวณหนึ่งของเด็กจะวิ่งเล่นในสนามหรือบริเวณภายนอกอาคาร ซึ่งจะทำให้เด็กได้ออกกำลังกาย ได้รับอากาศที่ถ่ายเท ได้รับแสงแดดอ่อน ๆ ซึ่งเป็นผลดีต่อสุขภาพกายและจิตใจของเด็ก

2.1 บริเวณที่ตั้งอาคารสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรอยู่ห่างจากแหล่งมลพิษ เช่น ฝุ่นละออง กลิ่น ควัน เสียงรบกวน เป็นต้น

2.2 มีรั้วกันอาณาเขต ที่ทำด้วยวัสดุไม่แหลมคมที่เป็นอันตรายต่อเด็ก หรือปลูกต้นไม้เป็นแนวรั้ว ป้องกันมิให้เด็กได้รับอันตรายจากการจจรจร หรือจากแหล่งแม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำอื่นใดที่เด็กอาจพลัดตกลงไปได้

2.3 ควรปลูกต้นไม้เพื่อให้ร่มเงาและช่วยกรองฝุ่นละออง ปลูกสวนหย่อมให้สวยงาม และดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนั้นพื้นที่บริเวณสถานรับเลี้ยงเด็กที่เป็นพื้นดิน

ควรปลูกต้นไม้คลุมดิน ป้องกันฝุ่นฟุ้งกระจาย ส่วนต้นไม้ที่นอกจากให้ความร่มรื่นแล้วยังทำให้มีความชื้นในอาคารและช่วยเพิ่มออกซิเจนในช่วงกลางวันด้วย

2.4 สนามเด็กเล่น ต้องไม่มีวัสดุอันตราย เศษแก้ว ไม้โลหะอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กได้ รวมทั้งเครื่องเล่นสนาม หากมีการชำรุดควรรีบซ่อมแซม ถ้ายังซ่อมไม่ได้ให้ยกออกไปหรือกันไม่ให้เด็กเข้ามาเล่น เพราะอาจเป็นอันตรายต่อเด็กได้ นอกจากนี้ ควรจัดวางของให้เป็นระเบียบป้องกันการวิ่งชนหรือสะดุดหกล้ม

2.5 บริเวณที่เก็บหรือทิ้งขยะควรจัดบริเวณให้เป็นสัดส่วน เก็บในถังขยะหรือในภาชนะที่มีฝาปิด ป้องกันแมลงวัน แมลงสาบ หนู และสุนัขที่จะกัดแทะหรือคุ้ยขยะ ทำให้บริเวณนั้นสกปรกส่งกลิ่นเหม็น เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค ควรจัดวางถังขยะในบริเวณที่เด็กไม่สามารถวิ่งชนหรือเข้ามาวิ่งได้ ควรแยกขยะเป็นประเภท ขยะเปียก แห้ง ขยะอันตราย เพื่อความสะดวกและปลอดภัยในการจัดเก็บ

2.6 การจัดการน้ำเสียและขยะ

2.6.1 น้ำเสียจากโรงครัวหรือ โรงอาหาร เช่น น้ำจากการล้างจาน เป็นต้น ซึ่งมีคราบไขมัน ฉะนั้นก่อนทิ้งลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะควรผ่านบ่อดักไขมันก่อน

2.6.2 ควรมีรางระบายน้ำจากกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องครัว หรือโรงอาหาร เป็นต้น และรางระบายน้ำ ควรมีฝา/ ตะแกรงปิด อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์และไม่มีน้ำขัง

2.6.3 การกำจัดขยะ ควรแยกขยะเปียก ออกจากขยะประเภทอื่น ๆ เพราะสามารถนำไปเป็นอาหารสัตว์ หรือทำขยะหมักคือการทำปุ๋ยชีวภาพเพื่อปุ๋ยต่อไป ขยะเศษอาหารเหล่านี้ต้องมีภาชนะใส่ที่ปิดมิดชิด และควรกำจัดทุกวัน เพื่อไม่ให้เป็นที่แหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค

2.6.4 แยกขยะที่ยังใช้ได้ออกจากขยะอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป เช่น นำขวดพลาสติกปากกว้างตัดออกและใช้ปลูกต้นไม้ได้ หรือนำขวดพลาสติกที่บรรจุเครื่องดื่มมาบรรจุน้ำดื่มหรือรวบรวมไว้ขาย เป็นต้น

2.6.5 ขยะมีพิษ เช่น หลอดไฟฟ้า ถ่านไฟฉาย กระป๋องสเปรย์ ภาชนะบรรจุสารเคมี กำจัดศัตรูพืช ควรแยกทิ้งจากขยะประเภทอื่น ๆ และมัดปากถุงให้แน่น ควรติดฉลากหรือทำเครื่องหมายให้ทราบว่าเป็นขยะมีพิษ เพื่อสะดวกในการนำไปกำจัดต่อไป

3. สิ่งแวดล้อมภายในอาคาร

3.1 ตัวอาคารต้องมั่นคงแข็งแรง หมั่นตรวจดูความเรียบร้อยของอาคาร หากมีส่วนใดชำรุดสึกหรือควรรีบซ่อมแซม เพราะอาจเป็นอันตรายต่อเด็กได้

3.2 มีประตูเข้า-ออก เพียงพอและปลอดภัย ควรมีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทางเพื่อใช้เป็นทางหนีไฟเมื่อเกิดเพลิงไหม้หรือมีเหตุฉุกเฉิน

3.3 จัดพื้นที่ใช้สอยให้เป็นสัดส่วน เช่น ห้องครัว ห้องส้วม ห้องเรียน จัดพื้นที่ให้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรม เช่น ห้องเรียน ควรมีโต๊ะ เก้าอี้ขนาดพอเหมาะกับตัวเด็ก ขนาดของห้องเรียนต้องเหมาะสมกับจำนวนเด็ก เป็นต้น

3.4 พื้นห้องต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่ลื่น แข็งแรง ทนทาน ทำความสะอาดง่าย เพราะเด็กชอบการกระโดด หรือวิ่ง หากไม่แข็งแรงพออาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

3.5 พื้นบันไดทำด้วยวัสดุที่ไม่ลื่น แข็งแรง ไม่ชันจนเกินไปและบันไดควรมีราวจับขนาดพอเหมาะกับมือเด็ก

3.6 แสงสว่าง ภายในตัวอาคารควรมีแสงสว่างเพียงพอ แสงสว่างควรเป็นแสงจากธรรมชาติ แต่ถ้าไม่เพียงพอจำเป็นต้องใช้ไฟฟ้าร่วมด้วย ภายในตัวอาคารควรทำสีอ่อน ๆ เพื่อให้ห้องดูสว่างขึ้น

3.7 จัดให้มีการระบายอากาศดี มีหน้าต่างหรือช่องระบายลม เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก อากาศภายในห้องที่ร้อนอบอ้าว หรือมีกลิ่นเหม็น จะทำให้เด็กอ่อนเพลีย ปวดศีรษะและอาจเป็นสาเหตุให้เกิดโรคติดต่อระบบทางเดินหายใจได้ง่ายขึ้น

3.8 ของใช้ ของเล่น ต้องเก็บให้เป็นระเบียบตามชนิดของเล่น ไม่วางเกะกะตามพื้นหรือทางเดิน อาจทำให้ลื่นหรือสะดุดหกล้ม ของใช้หากเป็นของแหลมหรือของมีคม ต้องเก็บในที่ปลอดภัยพ้นจากมือเด็ก

3.9 อุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า สายไฟ ปลั๊กไฟ ต้องหมั่นดูแลตรวจตราให้อยู่ในสถานที่ดี หลีกเลี้ยงใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าหลายชนิดในปลั๊กเดียวกัน หากจำเป็นต้องใช้ควรเก็บหรือจัดวางสายไฟให้เรียบร้อยและปลอดภัยต่อเด็ก สายไฟ ควรเดินสายไฟให้เรียบร้อย อย่าให้ระโยงระยางค์ เพราะเด็กอาจเห็นยั่วรังสายไฟ ปลั๊กไฟ ควรติดตั้งสูงพ้นมือเด็กหรือสูงจากพื้นอย่างน้อย 1.5 เมตร หากติดตั้งในระดับมือเด็ก ควรมีพลาสติกปิดที่รูปลั๊กด้วย

3.10 ตู้ยา ควรอยู่สูงพ้นมือเด็ก มีอุปกรณ์ทำแผลและยาเท่าที่จำเป็น ต้องระบุฉลากยา วันหมดอายุ ผู้ดูแลต้องเป็นผู้หยิบยาให้เด็ก และเก็บให้พ้นมือเด็ก

3.11 ห้องน้ำ ห้องส้วม

3.11.1 ห้องน้ำ ห้องส้วม ควรแยกออกจากกัน พื้นต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่ลื่น ทำความสะอาดง่าย และต้องหมั่นเช็ดให้พื้นแห้งอยู่เสมอ

3.11.2 มีโถส้วมที่มีขนาดพอเหมาะกับเด็ก หากเป็นโถส้วมขนาดใหญ่ ควรเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยให้เด็กใช้ส้วมได้อย่างปลอดภัย เช่น ราวจับขนาดพอเหมาะกับมือเด็ก มีบันไดขั้นเตี้ย ๆ ให้เด็กสามารถก้าวขึ้นไปใช้ได้ มีสายชำระ หรือขันน้ำ สำหรับทำความสะอาดหลังการขับถ่าย

3.11.3 มีแสงสว่างเพียงพอ มีช่องระบายอากาศให้อากาศถ่ายเทได้ดีไม่มีกลิ่นเหม็น

3.11.4 ประตูห้องน้ำสำหรับเด็ก ไม่ควรใส่กลอนและไม่ควรอยู่ในที่ลับตาคน

3.11.5 ฝึกให้เด็กรู้จักรดน้ำทำความสะอาดส้วมทุกครั้ง ก่อน-หลัง การใช้ห้องน้ำ

3.11.6 ในห้องน้ำ ห้องส้วม ควรมีอ่างล้างมือพร้อมสบู่ และฝึกให้เด็กล้างมือด้วยสบู่ทุกครั้งหลังจากใช้ส้วมแล้ว

3.11.7 ฝึกให้เด็กรู้จักทิ้งกระดาษทิชชู หรือเศษขยะอื่นใดลงถังขยะซึ่งมีถุงดำหุ้มด้านในถัง ไม่ให้ทิ้งลงในโถส้วม หรือคอก่าน เพราะจะทำให้ส้วมตัน ราดน้ำไม่ลง

3.11.8 ไม่ควรใช้แปรงในห้องน้ำ ห้องส้วม เนื่องจากฝุ่นแปรงที่ร่วงลงพื้นจะทำให้กลิ่น เมื่ออาบน้ำให้เด็กเสร็จแล้ว ต้องรดน้ำให้หมดคราบสบู่

สรุปได้ว่า สถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานรับเลี้ยงเด็ก จะต้องจัดอนามัยสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย น่าอยู่อาศัย และส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้อง เช่น ให้ล้างมือก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง ทิ้งขยะในที่รองรับและรู้จักเลือกรับประทานอาหารที่สะอาด การจัดอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม และเอื้อต่อการมีสุขภาพกายใจที่ดีให้เด็กเป็นหน้าที่และจริยธรรมขั้นพื้นฐานที่สำคัญของคนที่เป็นพ่อแม่ และผู้ที่มีหน้าที่เลี้ยงดูเด็ก ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จะร่วมกันดำเนินการให้บังเกิดผลสำเร็จต่อไป

ความปลอดภัย

อันตรายจากสิ่งแวดล้อมในสถานรับเลี้ยงเด็กมีความแตกต่างหลากหลาย และเกี่ยวข้องกับลักษณะของสถานที่ การใช้พื้นที่ สถานที่ตั้งและอายุของตัวโครงสร้างอาคาร ซึ่งมีผลกระทบต่อเด็กที่อาศัยอยู่ ปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อมที่พบบ่อย ๆ เช่น คุณภาพอากาศในอาคาร สารปนเปื้อนในอาหารและน้ำ สารเคมี และการเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น ดังที่ อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ (2550, หน้า 37) ได้กล่าวถึง การจัดการความปลอดภัยในสถานรับเลี้ยงเด็กที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็ก มีลักษณะ 3 ประการ คือ

1. มีการหมุนเวียนครูผู้ดูแลเด็กบ่อย ๆ ซึ่งมีความจำเป็นต้องฝึกอบรม สม่่าเสมอโดยครูผู้ดูแลเด็กใหม่

2. ธุรกิจสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีงบประมาณสำหรับบริหารจัดการน้อย ทำให้มีข้อจำกัดในการใช้งบประมาณสำหรับการดูแลสภาพแวดล้อม

3. สถานรับเลี้ยงเด็กที่ตั้งอยู่ในอาคารขนาดใหญ่ เช่น ตั้งอยู่ในโบสถ์ หรือสถานที่ทำงาน อันตรายอาจเกิดขึ้นเมื่ออาคารบริเวณอื่น ๆ มีปัญหา เช่น มีการระบาดของเชื้อโรคบางชนิด เป็นต้น

วารสาร รักรัก (2540, หน้า 82-85) ได้ระบุว่า การป้องกันอันตรายต่าง ๆ และการสร้างความปลอดภัย ในสถานรับเลี้ยงเด็ก สามารถทำได้ดังนี้

1. การป้องกันขั้นปฐมภูมิ (Primary Prevention)

1.1 การเลือกสถานที่ตั้ง

1.1.1 ประวัติของพื้นที่ หรือพื้นดินบริเวณที่สร้างอาคาร ว่ามีการปนเปื้อนของเสียอันตรายหรือไม่

1.1.2 ถ้าเป็นการปรับปรุงอาคารเก่า ดูว่ามีสารตะกั่ว หรือแอสเบสตอส หลุดออกหรือไม่

1.1.3 ไม่อยู่ใกล้แหล่งที่เกิดมลพิษทางเสียง อากาศ หรือสารพิษต่าง ๆ

1.1.4 สถานที่ทำสนามเด็กเล่น ไม่อยู่ใกล้บริเวณที่เป็นแหล่งน้ำนิ่งขัง หรือน้ำเสียทางรถไฟ หรือแหล่งที่มีการปล่อยของเสีย ประเภทไอระเหยจากโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

1.2 วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้าง อันตรายจากสิ่งแวดล้อมสามารถลดลงได้ถ้า การออกแบบโครงสร้างอาคารเหมาะสม การเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้าง คุณภาพอากาศภายในอาคารสามารถทำให้ดีขึ้นได้ด้วยการเปลี่ยนถ่ายอากาศบ่อย ๆ เพื่อให้มีการหมุนเวียนถ่ายเทกับอากาศภายนอกอาคาร เช่น โดยการเปิดหน้าต่าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถนำเครื่องกรองอากาศมาใช้เพื่อให้อากาศภายในอาคารดีขึ้น การเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างควรเลือกที่มีสารพิษน้อยที่สุด รวมถึงการใช้สีทาอาคารที่ปลอดภัย

1.3 การให้ความรู้บุคลากรจากหน่วยงานด้านสาธารณสุข ควรให้คำแนะนำด้านต่าง ๆ ได้แก่ การสุขาภิบาลอาหาร สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม การป้องกันอุบัติเหตุ การควบคุมโรคติดต่อ ซึ่งถ้ามีการถ่ายทอดจะช่วยให้ผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็กและผู้ดูแลเด็ก ตระหนักในอันตราย และสามารถสังเกตอาการผิดปกติได้เมื่อเมื่อเด็ก ๆ ได้รับความอันตรายจากสิ่งแวดล้อมได้

2. การป้องกันขั้นทุติยภูมิ (Secondary prevention) สถานการณ์ที่เป็นอันตรายบางสถานการณ์ ในสถานรับเลี้ยงเด็กสามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยการให้ความรู้กับพนักงานและผู้ดูแลเด็ก ให้ตระหนักรู้ และสามารถควบคุมอันตรายได้อย่างเหมาะสม เช่น การจัดเก็บการใช้สารเคมีอันตรายต่าง ๆ การควบคุมอันตรายบางอย่างมีค่าใช้จ่ายสูง และใช้วิธีการที่ซับซ้อน เช่น เมื่อพบว่า มีปัญหาตะกั่วในสีทาอาคาร ซึ่งระหว่างนั้นอาจจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากชุมชน โดยรอบมาช่วยด้านค่าใช้จ่าย เป็นต้น

สถานรับเลี้ยงเด็กเล็กในปัจจุบันเป็นสถานที่รับเลี้ยงเด็กที่ผู้ปกครองได้ให้ความไว้วางใจ ในการนำบุตรหลานเข้ารับการดูแล ทางสถานรับเลี้ยงเด็กต้องมีการป้องกันอุบัติเหตุให้กับเด็ก ซึ่งอุบัติเหตุเหล่านั้นอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จึงมีข้อปฏิบัติและข้อพึงระวัง ดังนี้

1. ภัยจากการจราจร

- 1.1 ควรฝึกให้เด็กรู้จักระมัดระวังในการเดินถนน
- 1.2 ฝึกให้เดินถนนตรงทางม้าลาย โดยมองซ้ายมองขวาให้แน่ชัดว่าปลอดภัยจึงจะเดินข้าม
- 1.3 ไม่ควรข้ามข้างหน้าหรือข้างหลังรถประจำทางที่จอดอยู่ ควรรอให้รถออกไปก่อนจึงข้าม
- 1.4 ไม่วิ่งเล่นหรือหยอกล้อกันขณะเดินข้ามถนน
- 1.5 จะขึ้นหรือลงจากรถ ต้องรอให้รถจอดนิ่งสนิทเสียก่อน และอย่ายื่นศีรษะแขนหรือตัวออกมาจากรถ

2. ภัยจากไฟฟ้า

- 2.1 อุปกรณ์ไฟฟ้า ต้องอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี หากชำรุดควรซ่อมให้เรียบร้อยก่อนใช้งาน เพราะอาจทำให้เกิดไฟฟ้าลัดวงจรได้
- 2.2 หลอดไฟแสงสว่าง เมื่อหมดอายุการใช้งานควรเปลี่ยนทันที เช่น หลอดนีออน เป็นต้น ถ้าหลอดเสื่อมสภาพแล้วยังไม่เปลี่ยนจะทำให้บัลลาสต์ร้อนจัด ทำให้เกิดไฟไหม้ได้
- 2.3 อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ติดตั้งกลางแจ้ง หรือตากแดด ตากฝน เช่น กระจิ่งไฟฟ้า หลอดไฟแสงสว่างหน้าบาน หรือหน้าอาคารสถานรับเลี้ยงเด็กต้องติดตั้งในลักษณะที่มีการป้องกันน้ำมิให้ถูกอุปกรณ์ไฟฟ้าได้

3. ภัยจากการหุงต้ม

- 3.1 ถ้าใช้เตาแก๊ส เมื่อใช้งานเสร็จควรปิดวาล์วที่ถังแก๊สทุกครั้ง หรือถ้าได้กลิ่นแก๊สพุ่งอยู่ อย่าจุดไม้ขีดหรือเสียบปลั๊กไฟเพราะประกายไฟอาจให้เกิดแก๊สระเบิดได้ จากนั้นควรเปิดหน้าต่างให้อากาศถ่ายเท
- 3.2 อย่าถ่ายแก๊สจากหนึ่งไปยังอีกถังหนึ่งเองเป็นอันตรายเพราะอาจระเบิดได้ง่าย
- 3.3 การต้มน้ำ อย่าใส่ น้ำมันเต็มลิ้นภาชนะ เมื่อน้ำเดือดจะพุ่งขึ้นมาทำให้ไฟดับโดยไม่รู้ตัว
- 3.4 อย่าวางสิ่งของใด ๆ ที่ติดไฟได้ง่ายในบริเวณเตาแก๊ส
- 3.5 หมั่นตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ทุกส่วนของเตาแก๊สว่าชำรุดหรือไม่
- 3.6 ถ้าเกิดไฟไหม้ที่ถังแก๊สหรือสายนำแก๊ส ให้ใช้น้ำสะอาดที่เปลวไฟแรง ๆ อย่าใช้ผ้าคลุมหรือปิดเพราะไม่ได้ผล

4. ภัยจากสารเคมี

4.1 สารเคมีจำพวกสารกำจัดแมลง สารกำจัดศัตรูพืช ต้องเก็บให้พ้นมือเด็กและควรรีใช้ ในขณะที่เด็กไม่อยู่ในที่นั้น เพราะเด็กอาจได้รับสารพิษเหล่านั้นได้

4.2 สารเคมีที่ใช้ทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม ไม่ควรรีใช้ที่มีความเข้มข้นสูงและควรล้างด้วยน้ำมาก ๆ กันการตกค้าง เด็กอาจไปสัมผัสถูกผิวหนัง หรือร่างกายเป็นอันตรายได้

4.3 ภาชนะใส่สารเคมีที่ใช้หมดแล้ว ควรเก็บทิ้งให้ถูกต้องและให้พ้นมือเด็กก่อนนำไปล้าง เพื่อนำมาใช้บรรจุสิ่งอื่นเพราะอาจได้รับการปนเปื้อนจากสารเคมีเดิมได้

4.4 หากเด็กหรือผู้ใดมีอาการแพ้สารเคมี ควรรีบพบแพทย์เพื่อรักษาในทันทีและให้นำสารเคมีต้นเหตุไปด้วย ในเบื้องต้นควรล้างผิวหนังส่วนที่ถูกสารเคมีด้วยสบู่และน้ำมาก ๆ ถ้าเป็นที่เสื้อผ้าให้ถอดออก

5. ภัยจากไฟไหม้

5.1 ควรจัดเตรียมเครื่องเพลิงที่มีมาตรฐานไว้ในศูนย์เด็กเล็กหรือในที่ชุมชนอยู่หนาแน่น และควรติดตั้งในที่ที่มองเห็นได้ชัดเจน หยิบใช้ได้สะดวก อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ รวมทั้งต้องมีผู้ที่สามารถใช้อุปกรณ์ดับเพลิงได้ถูกต้อง

5.2 หากไม่มีเครื่องดับเพลิง ควรมีภาชนะกักเก็บน้ำในปริมาณที่มากพอสมควร รวมทั้งมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการดับเพลิงได้ ไว้สำหรับใช้ในกรณีฉุกเฉินจากไฟไหม้

สรุปได้ว่า ความปลอดภัยในสถานรับเลี้ยงเด็กนั้นเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะการเรียนรู้ของเด็กจะเกิดได้ องค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือสุขภาพของเด็ก เมื่อเด็กมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงแล้วก็จะทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และเด็กวัยนี้ยังขาดความระมัดระวัง จึงควรคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัยเป็นสำคัญ

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ ที่มนุษย์ทุกคนจะต้องเผชิญ และปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เนื่องจากการตัดสินใจจะทำให้มนุษย์เลือก และได้สิ่งต่าง ๆ ที่คิดว่าเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด การที่มนุษย์จะตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น จำเป็นจะต้องค้นหาข้อมูลและความจริงเพื่อจะประเมินความเป็นไปได้ หรือไม่ได้แล้วจึงตัดสินใจว่าจะทำหรือไม่โดยวงจรกระบวนการตัดสินใจจะเริ่มจากการมีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการตัดสินใจ มีรายละเอียดข้อมูลเพื่อที่จะนำมาประกอบการตัดสินใจในทางเลือกซึ่งพยอม วงศ์สารศรี (2542, หน้า 97-99) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่าเป็นกระบวนการการเลือกแนวทางปฏิบัติที่คิดว่าเป็นความเหมาะสมมาใช้ในสถานการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ โดยกระบวนการตัดสินใจมีขั้นตอนต่างดังนี้

1. กำหนดปัญหา

2. การกำหนดสิ่งที่คาดหวัง
3. การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
4. การพัฒนาทางเลือก
5. การเลือกแนวทางที่ดีที่สุด
6. การดำเนินการตัดสินใจ

วิชัย โถสุวรรณจินดา (2535, หน้า 185) ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า หมายถึง การเลือกทางเลือกที่มีอยู่หลาย ๆ ทางเลือก โดยอาศัยทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเลือกเดียวที่สามารถตอบสนองเป้าหมาย หรือความต้องการของผู้เลือกได้

สมคิด บางโม (2544, หน้า 175-178) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งหรือหลายอย่างเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมาย ในทางปฏิบัติมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่ยากสลับซับซ้อนและวิธีการแก้ปัญหาได้ วินิจฉัยมากกว่าหนึ่งทางเสมอ

สุรสิทธิ์ แก้วใจ (2542, หน้า 11) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการตัดสินใจว่าเป็นเทคนิคที่จะลดจำนวนทางเลือกด้วยการศึกษาสภาพแวดล้อม ข่าวสารที่เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์แนวทางที่สามารถปฏิบัติได้หรือเกิดผลเสียน้อยที่สุด แล้วคัดเลือกแนวทางปฏิบัตินั้น

สรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง การพิจารณาโดยใช้ข้อมูล หลักการและเหตุผล วิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนในการหาทางเลือกที่ดีที่สุด เหมาะสมที่สุด จากหลาย ๆ ทางเลือกที่สามารถตอบสนองเป้าหมายของตนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รวีพร วีระเมธิกุล (2548) ได้ศึกษา ปัจจัยในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จบปริญญาตรี มีอายุเฉลี่ย 32-35 ปี และมีอาชีพเป็นเจ้าของธุรกิจเป็นส่วนใหญ่ ปัจจัยในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนหลักสูตรสองภาษา เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ให้นำหนักในการตัดสินใจระดับมาก เป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นด้านทำเลที่ตั้งและสภาพแวดล้อม ด้านค่าใช้จ่าย และให้นำหนักการตัดสินใจปานกลาง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน อันดับสุดท้ายตามลำดับ

วารุณี ภาชนนท์ (2551) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา และ ศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตาม มาตรฐาน

การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน พบว่า ในภาพรวมผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่ใจ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบุคลากร และบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและบริหารจัดการ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดที่ผู้ดูแลเด็กมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก มีการดูแลเอาใจใส่เด็กอย่างทั่วถึง ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ผู้ดูแลเด็กมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพราะทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ผู้ดูแลเด็กทำแผนการสอน และมีการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมและปลอดภัย เพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ใกล้ชิดกับผู้ปกครองด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ผู้ปกครองได้ทราบข่าวสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำ มีการประชาสัมพันธ์งานกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง

เปรมรุ่ง วงศ์อนันต์ (2551) ศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ารับการดูแลในสถานศึกษาเด็กเล็กเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ารับการดูแลในสถานศึกษาเด็กเล็กเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปางในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยผู้ปกครองให้น้ำหนักการตัดสินใจต่อปัจจัยด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสภาพสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเด็กเล็ก ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการปัจจัยด้านหลักสูตร กิจกรรม การจัดประสบการณ์ และการประเมินผล และปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาเด็กเล็ก กับผู้ปกครองและชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นันทา บุญมานันต์ (2553) ได้ศึกษา ความคาดหวังของประชาชนตำบลคลองด่านต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนตำบลคลองด่านมีความคาดหวังต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ ตามลำดับ คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ให้ความคาดหวังเป็นอันดับแรก อันดับสอง คือ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อันดับสาม คือ ด้านวิชาการกิจกรรมตามหลักสูตร และอันดับสุดท้าย คือด้านการมีส่วนร่วมและ

สนับสนุนจากชุมชน นอกจากนี้ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนตำบลคลองด่านต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนตำบลคลองด่านที่เพศต่างกันมีความคาดหวังต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนตำบลคลองด่านที่มีอายุ อาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัฒนา พงษ์สนิทและคณะ (2554) ได้ศึกษา การพัฒนาคุณภาพศูนย์เด็กเล็กนํ้าอยู่: กรณีศึกษาศูนย์เด็กเล็กเทศบาลอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง และการวางแผนแบบมีส่วนร่วม มีประสิทธิผลทำให้ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามวงจรเพิ่มขึ้น และมีผลทำให้การดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็กมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ผ่านเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กนํ้าอยู่ จึงควรสนับสนุนให้มีการนำโปรแกรมนี้มาประยุกต์ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กอื่น หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้ หลังทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กโดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน คือ การค้นหาปัญหา การวางแผน การแก้ไขปัญหา การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขปัญหา ในระดับมากที่สุดและเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีผลการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กนํ้าอยู่ในระดับดี

ประเสริฐ บุญมี (2554) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรสนับสนุนงบประมาณ ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ รองลงมาคือ ควรให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารที่เป็นเอกเทศ และควรสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาในระดับสูงขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับ
บุตรหลานของผู้ปกครอง มีปัจจัยสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก 2) ด้าน
อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ 3) ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม และ 4) ด้านความปลอดภัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 8 แห่ง ที่เปิดรับเด็กอายุตั้งแต่ 2 ปี ขึ้นไป

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 120 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือขึ้นเอง เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี คำตอบเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก 2) ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน 3) ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม และ 4) ด้านความปลอดภัย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

5 หมายถึง ข้อรายการประเมินมีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด

4 หมายถึง ข้อรายการประเมินมีผลต่อการตัดสินใจมาก

3 หมายถึง ข้อรายการประเมินมีผลต่อการตัดสินใจปานกลาง

2 หมายถึง ข้อรายการประเมินมีผลต่อการตัดสินใจน้อย

1 หมายถึง ข้อรายการประเมินมีผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open-Ended) สอบถามผู้ปกครองเด็กเกี่ยวกับ
ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัด
ชลบุรี

ขั้นตอนการสร้างและทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองใน
เขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบในการ
ตัดสินใจเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นส่งให้กับอาจารย์
ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของการใช้ภาษา แล้วปรับปรุง
แก้ไขตามข้อเสนอแนะ (Content analysis)
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (รายชื่อ
ดังภาคผนวก ก) พิจารณาความสอดคล้อง ใช้ดัชนีความสอดคล้อง ได้แก่

3.1 ดร.ธนวิน ทองแพง	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3.2 ดร.ชัยพนธ์ รักงาม	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3.3 ดร.จารุทัศน์ วงศ์ข้าหลวง	ผู้อำนวยการบ้านรักเนอสเซอรี่สกุล

โดยนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ มาแปลงเป็นคะแนน ดังนี้

มีความเห็นว่า ปัจจัยที่ใช้มีความสอดคล้อง กำหนดคะแนนเป็น +1

มีความเห็นว่า ไม่แน่ใจปัจจัยที่ใช้มีความสอดคล้อง กำหนดคะแนนเป็น 0

มีความเห็นว่า ปัจจัยที่ใช้ไม่มีความสอดคล้อง กำหนดคะแนน เป็น -1

จากนั้นนำมาแทนค่าในสูตรหาดชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective
Congruence) (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, 2529, หน้า 95)

$$IOC = \sum R/N$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง คะแนนความคิดเห็น

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

4. นำผลการประเมินความสอดคล้องมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 แล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บการเก็บข้อมูลการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอหนังสือความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 120 คน และรับคืนมาด้วยตนเอง
3. เมื่อได้แบบสอบถามมาจำนวน 120 ฉบับ ถือเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว นำมาวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ โดยผ่าน โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และแสดงผลเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลการตัดสินใจของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย มีดังนี้

- 4.50-5.00 หมายถึง ข้อรายการประเมินมีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด
- 3.50-4.49 หมายถึง ข้อรายการประเมินมีผลต่อการตัดสินใจมาก
- 2.50-3.49 หมายถึง ข้อรายการประเมินมีผลต่อการตัดสินใจปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง ข้อรายการประเมินมีผลต่อการตัดสินใจน้อย

1.00-1.49 หมายถึง ข้อรายการประเมินมีผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ใช้การหาค่าความถี่ (Frequency)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าความถี่ (Frequency)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย เพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- X แทน ค่าเฉลี่ย
SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 120 ฉบับ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ตามลำดับ ดังนี้

ศึกษาการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และแนวทางในการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจากการตอบแบบสอบถามของผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้ารับการดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามรายได้ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้ารับการดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. รายได้		
- น้อยกว่า 10,000 บาทลงมา	15	18
- 10,000-20,000 บาท	28	33.6
- 20,001-30,000 บาท	34	40.8
- มากกว่า 30,000	23	27.6
รวม	100	100.00
2. ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	2	2.4
- มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	7	8.4
- อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี	28	33.6
- ปริญญาตรี	52	62.4
- สูงกว่าปริญญาตรี	11	13.2
รวม	100	100.00
3. อาชีพ		
- รับจ้าง	22	26.4
- ค้าขาย	30	36
- รับราชการ	29	34.8
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ	15	18
- อื่น ๆ	7	8.4
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท มากที่สุด จำนวน 34 คน (ร้อยละ 40.8) รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 บาท (ร้อยละ 33.6) มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 23 คน (ร้อยละ 27.6) และ มีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 10,000บาท ลงมา จำนวน 15 คน (ร้อยละ 18)

ทางด้านระดับการศึกษา พบว่า การศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด 52 คน (ร้อยละ 62.4) รองลงมา ได้แก่ อนุปริญญาหรือเทียบเท่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน (ร้อยละ 33.6) มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน (ร้อยละ 13.2) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 7 คน (ร้อยละ 8.4) และต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.4)

ทางด้านอาชีพ พบว่า กลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย มีมากที่สุด จำนวน 30 คน (ร้อยละ 36) รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ จำนวน 29 คน (ร้อยละ 34.8) กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 22 คน (ร้อยละ 26.4) กลุ่มที่มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 15 คน (ร้อยละ 18) และอื่น ๆ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 8.4)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางสรุปการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน

การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน	n = 120		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก	4.46	0.62	มาก	1
2. ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้	4.35	0.61	มาก	2
3. ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม	4.14	0.71	มาก	4
4. ด้านความปลอดภัย	4.27	0.52	มาก	3
รวม	4.31	0.62	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก รองลงมาได้แก่ ด้านอุปกรณ์และ

สื่อการเรียนรู้ ด้านความปลอดภัย และด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยรวม 4.31 อยู่ในระดับ
มากทุกด้าน

ตารางที่ 3 การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขต
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก โดยรวมและรายข้อ

การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก	n = 120		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ผู้บริหารมีคุณวุฒิและมีความรู้ด้านวิชาการ	4.44	0.72	มาก	9
2. ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ดูแลเอาใจ ใส่เด็กทุกคนและผู้ปกครองเป็นอย่างดี	4.46	0.65	มาก	7
3. ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดี	4.12	0.80	มาก	12
4. ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการทำงาน กำกับ ติดตาม ดูแล ทุกกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานรับเลี้ยงเด็ก	4.61	0.51	มากที่สุด	2
5. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ และยอมรับฟังความเห็นจาก ครูผู้ปกครอง	4.41	0.57	มาก	10
6. ครูผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิ มีความรู้ด้านการสอนตรงตาม หลักสูตร	4.64	0.50	มากที่สุด	1
7. ครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	4.59	0.51	มากที่สุด	3
8. ครูผู้ดูแลเด็กมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ	4.45	0.70	มาก	8
9. ครูผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรมและจริยธรรมพร้อมเป็น แบบอย่างและปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เด็ก	4.50	0.71	มาก	5
10. ครูผู้ดูแลเด็กยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาสุภาพอ่อนโยนกับ เด็กและบุคคลอื่น	4.59	0.59	มากที่สุด	4
11. ครูผู้ดูแลเด็กมีความเอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ	4.35	0.72	มาก	11
12. ครูผู้ดูแลเด็กมีใจรักในวิชาชีพ มุ่งมั่นในการทำงาน รักเด็กและดูแลเหมือนลูกหลาน	4.47	0.56	มาก	6
รวม	4.46	0.62	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก มีค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจของผู้ปกครองโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ครูผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิ มีความรู้ด้านการสอนตรงตามหลักสูตร ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการทำงาน กำกับ ติดตาม ดูแลทุกกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานรับเลี้ยงเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และครูผู้ดูแลเด็กยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาสุภาพอ่อนโยนกับเด็กและบุคคลอื่น อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยย่อยแล้วพบว่า ระดับการตัดสินใจในแต่ละปัจจัยย่อยอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน 3 อันดับแรก คือ ครูผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิ มีความรู้ด้านการสอนตรงตามหลักสูตร รองลงมาคือ ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการทำงาน กำกับ ติดตาม ดูแลทุกกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานรับเลี้ยงเด็ก และครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้ดูแลเด็กยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาสุภาพอ่อนโยนกับเด็กและบุคคลอื่นตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจน้อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดี

ตารางที่ 4 การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้โดยรวมและรายข้อ

การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้	n = 120		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. สื่อมีคุณภาพและเหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยเด็ก	4.88	0.33	มากที่สุด	1
2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความทันสมัยและสามารถดึงดูดความสนใจจากเด็กเป็นอย่างดี	4.45	0.70	มาก	2
3. สื่อที่ใช้สามารถทำให้เด็กเข้าใจง่าย สีสันสะดุดตา	4.32	0.56	มาก	6
4. สื่อมีความถูกต้องเหมาะสมตรงตามเนื้อหาการเรียนรู้	4.08	0.78	มาก	7
5. อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียนสามารถใช้ประโยชน์กับเด็กได้อย่างทั่วถึง	4.41	0.57	มาก	3
6. เด็กสามารถใช้สื่อต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายและเพียงพอ	3.96	0.80	มาก	8
7. อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ทุกชิ้นมีความปลอดภัยต่อเด็ก	4.39	0.66	มาก	4
8. อุปกรณ์และสื่อมีความทนทานและสะดวกต่อการใช้งาน	4.37	0.48	มาก	5
รวม	4.35	0.61	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจของผู้ปกครองโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละข้อย่อยแล้วพบว่า ระดับการตัดสินใจในแต่ละปัจจัยย่อยอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน 3 อันดับแรก คือ สื่อมีคุณภาพและเหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยเด็ก รองลงมาคือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความทันสมัยและสามารถดึงดูดความสนใจจากเด็กเป็นอย่างดี และ อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียนสามารถใช้ประโยชน์กับเด็กได้อย่างทั่วถึง ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจน้อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ เด็กสามารถใช้สื่อต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายและเพียงพอ

ตารางที่ 5 การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยรวมและรายข้อ

การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม	n = 120		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนเด็ก	4.43	0.69	มาก	1
2. ห้องเรียนมีความปลอดโปร่ง อากาศถ่ายเทได้สะดวก	4.16	0.77	มาก	4
3. อาคารเรียนมีพื้นที่เพียงพอและดูไม่แออัดคับแคบ	4.37	0.66	มาก	2
4. มีโรงอาหารหรือห้องอาหารที่สะอาด	3.94	0.70	มาก	9
5. มีห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะ	4.01	0.78	มาก	7
6. มีห้องน้ำเฉพาะสำหรับเด็กที่ได้มาตรฐาน	4.08	0.74	มาก	6
7. มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นที่ได้มาตรฐาน เพียงพอและปลอดภัย	4.14	0.78	มาก	5
8. บริเวณโดยรอบสถานรับเลี้ยงเด็กมีความร่มรื่น สวยงามและสะดวกในการรับส่งเด็ก	4.34	0.65	มาก	3
9. มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีที่นั่งพักผ่อนต่าง ๆ ที่เพียงพอต่อผู้ปกครองและเด็ก	3.92	0.68	มาก	10
10. บริเวณโดยรอบ ตัวอาคารและห้องเรียนมีความสะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับการเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก	4.00	0.66	มาก	8
รวม	4.14	0.71	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยรายชื่อแล้วพบว่า ระดับการตัดสินใจในแต่ละปัจจัยย่อยอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน 3 อันดับแรก คือ ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนเด็ก รองลงมา คือ อาคารเรียนมีพื้นที่เพียงพอ และคู่มือแออัดคับแคบ และบริเวณโดยรอบสถานรับเลี้ยงเด็กมีความร่มรื่น สวยงาม และสะดวกในการรับส่งเด็ก ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจน้อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีที่นั่งพักผ่อนต่าง ๆ ที่เพียงพอต่อผู้ปกครองและเด็ก

ตารางที่ 6 การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านความปลอดภัยโดยรวมและรายชื่อ

การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ด้านความปลอดภัย	n = 120		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. สถานรับเลี้ยงเด็กตั้งอยู่ไกลจากแหล่งมลพิษรอบด้าน	4.73	0.46	มากที่สุด	1
2. สถานรับเลี้ยงเด็กตั้งอยู่ในพื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติด	3.92	0.46	มาก	10
3. มีระบบป้องกันอัคคีภัยที่มีมาตรฐาน	4.37	0.69	มาก	4
4. บริเวณทางเข้าออกมีระบบดูแลความปลอดภัยในการรับส่งเด็ก	4.64	0.50	มาก	2
5. มีรั้ว ประตูที่มีดงชิด มั่นคงแข็งแรงโดยรอบ	4.33	0.49	มาก	5
6. มีการวางระบบรักษาความปลอดภัยโดยรอบบริเวณ เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด	3.97	0.41	มาก	9
7. มีบุคลากรดูแลรักษาความปลอดภัยโดยตรง	4.02	0.47	มาก	7
8. มีระบบการกำจัดขยะ แหล่งของเสียสกปรกต่าง ๆ ห่างไกลจากเชื้อโรค	4.27	0.63	มาก	6
9. มีการดูแล คัดกรองเด็กที่ป่วยอย่างเป็นระบบ ไม่ให้เกิดการแพร่เชื้อหรือการระบาดติดต่อ	4.43	0.62	มาก	3
10. มีระบบการติดต่อสื่อสาร หรือแจ้งเตือนเมื่อเกิดเหตุแก่ผู้ปกครองอย่างทันท่วงที	3.98	0.43	มาก	8
รวม	4.27	0.52	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยย่อยแล้วพบว่า ระดับการตัดสินใจในแต่ละปัจจัยย่อยอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน 3 อันดับแรก คือ สถานรับเลี้ยงเด็กตั้งอยู่ไกลจากแหล่งมลพิษรอบด้าน รองลงมาคือ บริเวณทางเข้าออกมีระบบดูแลความปลอดภัยในการรับส่งเด็ก และมีการดูแล คุ้มครองเด็กที่ป่วยอย่างเป็นระบบ ไม่ให้เกิดการแพร่เชื้อหรือการระบาดติดต่อ ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจน้อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ สถานรับเลี้ยงเด็กตั้งอยู่ในพื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติด

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จากการตอบคำถามปลายเปิดที่ให้ผู้ปกครองเสนอแนะความคิดเห็น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนา

ผู้บริหารควรมีความสามารถในการสื่อสารเป็นอย่างดี ผู้บริหารควรจัดเวลาให้ผู้ปกครองได้พบอย่างเป็นระบบ ครูควรให้ความสำคัญกับเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียม และครูควรเน้นกิจกรรมด้านออกกำลังกายเด็กให้มากขึ้น

ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนา

อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ควรมีการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนเมื่อเสื่อมสภาพ ควรมีการจัดอบรมเรื่องการใช้สื่อให้กับครูเพื่อให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่เด็กหยิบจับควรมีความคงทนแข็งแรง ปลอดภัย และควรจัดสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก

ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนา

ห้องอาหารของเด็กควรรักษาความสะอาดอยู่เสมอ ควรเพิ่มที่นั่งพักผ่อนต่าง ๆ ที่เพียงพอต่อผู้ปกครองและเด็ก เครื่องเล่นของเด็กควรได้รับการดูแล ซ่อมบำรุงให้พร้อมใช้งานเสมอ ห้องเรียนต่าง ๆ ควรจัดให้เป็นสัดส่วน และควรจัดภูมิทัศน์ให้มีความร่มรื่นและปลอดโปร่ง

ด้านความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนา

ควรมีพนักงานรักษาความปลอดภัยประจำสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรเพิ่มกล้องวงจรปิดเพื่อ
ดูแลความปลอดภัยได้ทั่วประเทศ ควรมีการคัดกรองเด็กที่ป่วยทุกครั้งและผู้ปกครองมาส่ง และรื้อควรว
ปีครวมทั้งมีคนดูแลการเข้าออกอย่างเป็นระบบมากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 8 แห่ง ที่เปิดรับเด็กอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ปกครองเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 120 คน ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท มากที่สุด จำนวน 34 คน (ร้อยละ 40.8) รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 บาท (ร้อยละ 33.6) มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 23 คน (ร้อยละ 27.6) และ มีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 10,000บาท ลงมา จำนวน 15 คน (ร้อยละ 18)

ทางด้านระดับการศึกษา พบว่า การศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด 52 คน (ร้อยละ 62.4) รองลงมา ได้แก่ อนุปริญญาหรือเทียบเท่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน (ร้อยละ 33.6) มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน (ร้อยละ 13.2) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 7 คน (ร้อยละ 8.4) และต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.4)

ทางด้านอาชีพ พบว่า กลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย มีมากที่สุด จำนวน 30 คน (ร้อยละ 36) รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ จำนวน 29 คน (ร้อยละ 34.8) กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 22 คน (ร้อยละ 26.4) กลุ่มที่มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 15 คน (ร้อยละ 18) และอื่น ๆ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 8.4)

ผลการศึกษาการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครอง ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ ด้านความ

ปลอดภัย และด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยรวม 4.31 อยู่ในระดับมากทุกด้าน สรุปผลรายด้านดังนี้

1. ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก

ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก มีค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยย่อยแล้วพบว่า ระดับการตัดสินใจในแต่ละปัจจัยย่อยอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน 3 อันดับแรก คือ ครูผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิ มีความรู้ด้านการสอนตรงตามหลักสูตร รองลงมาคือ ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการทำงาน กำกับ ติดตาม ดูแลทุกกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานรับเลี้ยงเด็ก และครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้ดูแลเด็กยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาสุภาพอ่อนโยนกับเด็กและบุคคลอื่น ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจน้อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดี

2. ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้

ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยย่อยแล้วพบว่า ระดับการตัดสินใจในแต่ละปัจจัยย่อยอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน 3 อันดับแรก คือ สื่อมีคุณภาพและเหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยเด็ก รองลงมาคือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความทันสมัยและสามารถดึงดูดความสนใจจากเด็กเป็นอย่างดี และ อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียนสามารถใช้ประโยชน์กับเด็กได้อย่างทั่วถึง ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจน้อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ เด็กสามารถใช้สื่อต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายและเพียงพอ

3. ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม

ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยย่อยแล้วพบว่า ระดับการตัดสินใจในแต่ละปัจจัยย่อยอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน 3 อันดับแรก คือ ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนเด็ก รองลงมา คือ อาคารเรียนมีพื้นที่เพียงพอและดูไม่แออัดคับแคบ และบริเวณโดยรอบสถานรับเลี้ยงเด็กมีความร่มรื่น สวยงาม และสะดวกในการรับส่งเด็ก ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจน้อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีที่นั่งพักผ่อนต่าง ๆ ที่เพียงพอต่อผู้ปกครองและเด็ก

4. ด้านความปลอดภัย

ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยย่อยแล้วพบว่า ระดับการตัดสินใจในแต่ละปัจจัยย่อยอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน 3 อันดับแรก คือ สถานรับเลี้ยงเด็กตั้งอยู่ไกลจากแหล่งมลพิษรอบด้าน รองลงมาคือ บริเวณทางเข้าออกมีระบบดูแลความปลอดภัยในการรับส่งเด็ก และมีการดูแล คัดกรองเด็กที่ป่วยอย่างเป็นระบบ ไม่ให้เกิดการแพร่เชื้อหรือการระบาดติดต่อ ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจน้อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ สถานรับเลี้ยงเด็กตั้งอยู่ในพื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติด

ข้อเสนอแนะในการพัฒนา

1. ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก ได้แก่ ผู้บริหารควรมีความสามารถในการสื่อสารเป็นอย่างดีและควรจัดเวลาให้ผู้ปกครองได้พบอย่างเป็นระบบ ส่วนครูผู้ดูแลเด็กควรให้ความสำคัญกับเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียม และควรเน้นกิจกรรมด้านออกกำลังกายเด็กให้มากขึ้น
2. ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ ได้แก่ อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ของเด็กที่ชำรุดควรมีการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนตามสมควร ที่สำคัญอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่เด็กหยิบจับควรมีความคงทนแข็งแรง ปลอดภัย เพียงพอกับจำนวนเด็ก และควรจัดอบรมเรื่องการใช้สื่อให้กับครู เพื่อให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ได้แก่ ห้องอาหารของเด็กควรรักษาความสะอาดอยู่เสมอ ควรเพิ่มที่นั่งพักผ่อนต่าง ๆ ที่เพียงพอต่อผู้ปกครองและเด็กเวลาที่มารอรับหรือติดต่อธุระต่าง ๆ เครื่องเล่นทั้งหมดของเด็กควรได้รับการดูแล ซ่อมบำรุงให้พร้อมใช้งานเสมอ ห้องเรียนต่าง ๆ ก็ควรจัดให้เป็นสัดส่วนดูเป็นระเบียบเรียบร้อย และควรจัดภูมิทัศน์ให้มีความร่มรื่นและปลอดภัยโปร่งเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก
4. ด้านความปลอดภัย ได้แก่ ควรมีพนักงานรักษาความปลอดภัยประจำสถานรับเลี้ยงเด็ก ประตูรั้วควรปิดและมีคนดูแลการเข้าออกอย่างเป็นระบบมากขึ้น และเพิ่มกล้องวงจรปิดเพื่อดูแลความปลอดภัยได้ทั่วบริเวณ ในส่วนของกรณีการแพร่เชื้อโรคสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีการคัดกรองเด็กที่ป่วยทุกครั้งและผู้ปกครองมาส่ง

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย เรื่อง การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก

ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยย่อยแล้วพบว่า ระดับการตัดสินใจในแต่ละปัจจัยย่อยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กควรมีคุณวุฒิและความรู้ทางวิชาการ ยึดเข้มแข็งมีใส สุภาพ อ่อนโยนและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะครูผู้ดูแลเด็กซึ่งมีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดนอกจากจะต้องเป็นผู้มีจิตใจดีแล้วจะต้องมีคุณวุฒิตรงตามหลักสูตรและมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ปกครองใช้ในการเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กให้กับบุตรหลาน ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมรุ่ง วงศ์อนัน (2551) พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ารับการดูแลในสถานศึกษาเด็กเล็กเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปางในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยผู้ปกครองให้น้ำหนักการตัดสินใจต่อปัจจัยด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กเป็นอันดับแรก เช่นเดียวกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546) ที่ได้ระบุเกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็กปฐมวัย ว่าครูผู้ดูแลเด็กจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก หรือมีคุณสมบัติตามข้อกำหนดของหน่วยงานที่จัดบริการดูแลเด็ก มีระดับวุฒิภาวะและบุคลิกลักษณะเหมาะสม มีความตั้งใจที่จะดูแลเด็ก มีความรักเด็ก มีความเมตตา กรุณา เป็นคนดี มีคุณธรรม เสียสละ ด้านอารมณ์ อารมณ์ดี ยึดเข้มแข็งมีใส ใจเย็น มีความมั่นคงทางอารมณ์มีความอดทน อดกลั้น ด้านสังคม ชอบพูดคุยกับเด็ก กระตือรือร้น ช่างสังเกต เชื่อมมั่นในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์และกิริยามารยาทเรียบร้อย

2. ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้

ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยย่อยแล้วพบว่า ระดับการตัดสินใจในแต่ละปัจจัยย่อยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองพิจารณาโดยดูว่าสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนต้องมีคุณภาพและเหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยเด็ก ทันสมัยและดึงดูดความสนใจเด็กได้เป็นอย่างดี ที่สำคัญสื่อที่นำมาใช้นั้นจะต้องเป็นประโยชน์ มีความหลากหลายและเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 31-47) ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย

ต้องอาศัยสื่อและแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร ผู้สอนในระดับปฐมวัย ควรจัดเตรียมสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งอื่น ๆ เน้นสื่อที่เหมาะสมกับวัยพัฒนาการของเด็ก รวมทั้งบริบทของสังคม และวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่อย่างจัดทำและพัฒนาสื่อขึ้นมาเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเด็กมาใช้ให้เป็นประโยชน์

3. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยย่อยแล้วพบว่า ระดับการตัดสินใจในแต่ละปัจจัยย่อยอยู่ในระดับมาก กล่าวคือผู้ปกครองพิจารณาโดยดูจากขนาดห้องเรียนและอาคารเรียนมีพื้นที่เพียงพอและดูไม่แออัดคับแคบ บริเวณโดยรอบมีการจัดภูมิทัศน์ที่มีความร่มรื่น สวยงาม ที่สำคัญคือมีความมั่นคงแข็งแรงปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ดังนั้นสภาพแวดล้อมทางกายภาพนั้นมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน จึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนควรให้ความสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2547, หน้า 21) ระบุว่า การก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่และจัดภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก ตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจไว้วางใจ การก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ อันจะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกันการแพร่กระจายของ โรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและฝึกสุขนิสัย ให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

4. ด้านความปลอดภัย

ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยย่อยแล้วพบว่า ระดับการตัดสินใจในแต่ละปัจจัยย่อยอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ผู้ปกครองพิจารณาว่าสถานรับเลี้ยงเด็กควรตั้งอยู่ไกลจากแหล่งมลพิษรอบด้าน มีระบบดูแลความปลอดภัยบริเวณจุดรับส่ง ประตูเข้าออกมีความมั่นคงแข็งแรง มีระบบป้องกันอัคคีภัย เนื่องจากผู้ปกครองมองว่าความปลอดภัยนั้นเป็นสิ่งสำคัญเพราะถ้าบุตรหลานเข้ามาอยู่ในบริเวณที่ไม่ปลอดภัยอาจเกิดอันตราย ส่งผลให้สถานรับเลี้ยงเด็กนั้นจะไม่ได้รับการยอมรับ สอดคล้องกับที่

กุลา ตันติผลาชีวะ (2542, หน้า 221-227) กล่าวไว้ว่า เด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 6 ขวบ เป็นวัยแห่ง การเจริญเติบโต การเรียนรู้ และพัฒนาการ แต่มีความจำกัดในแง่ของความคิด เด็กปฐมวัย จะเข้าใจ และรู้เฉพาะในสิ่งที่อยู่ตรงหน้า ไม่สามารถประเมิน ไม่สามารถจำแนก หรือไม่สามารถเปรียบเทียบ ความแตกต่างของสิ่งใดได้ จึงเป็นสาเหตุของการเกิดอันตรายต่าง ๆ ได้ ความปลอดภัยด้านกายภาพ เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ซึ่งรวมทั้งความปลอดภัยจากขูดข่วนพาหนะ อันตรายจากสิ่งแวดล้อม เช่น รั้ว บริเวณสนามเด็กเล่นต้องแข็งแรง เครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กต้องมีขนาดเหมาะสมกับเด็ก ไม่ว่าจะ เป็นอ่างล้างมือ อ่างอาบน้ำหรือส้วม หรือบริเวณที่เด็กจะไปเล่น หรือทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตามควรมี ความปลอดภัย สะอาด โปร่ง สบาย และอากาศถ่ายเท

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้อยู่ในระดับมากทุกด้าน สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจึงควรมี การปรับปรุง โดยเฉพาะข้อมูลระดับการตัดสินใจของผู้ปกครองที่มีต่อการเลือกสถานรับเลี้ยงเด็ก เอกชนให้กับบุตรหลานในแต่ละปัจจัยย่อยที่อยู่ในลำดับสุดท้ายเป็นสิ่งควรให้ความสำคัญและ ปรับปรุงให้สนองต่อความต้องการของผู้ปกครอง ดังนี้

1. ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก ได้แก่ ผู้บริหารควรมีคุณธรรม จริยธรรมและเป็น แบบอย่างที่ดี
2. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ ได้แก่ เด็กควรสามารถใช้สื่อต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย และมีสื่อและอุปกรณ์ที่เพียงพอกับจำนวนเด็ก
3. ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ได้แก่ ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวก มีที่นั่ง พักผ่อนต่าง ๆ ที่เพียงพอต่อผู้ปกครองและเด็ก
4. ด้านความปลอดภัย ได้แก่ สถานรับเลี้ยงเด็กควรตั้งอยู่ในพื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติด หารสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนสามารถนำไปปรับปรุงก็จะช่วยทำให้สถานรับเลี้ยงเด็ก เอกชนได้รับการพัฒนาและมีมาตรฐานได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและสังคม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนที่มีชื่อเสียง และ ประสบความสำเร็จในพื้นที่ต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบระดับการตัดสินใจต่อปัจจัยต่าง ๆ ควรมี ผลการวิจัยแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. กรมวิชาการ. (2540). *แนวทางการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2547). *คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก*. กรุงเทพฯ: เสมารธรรม. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2547). *มาตรฐานการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2549). *คู่มือผู้ดูแลเด็กเพื่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน่ายู่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน: 3-5 ขวบ*. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์. เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2547). *สอนให้เป็นเด็กอัจฉริยะตามแนวนี้ไอฮิวแมนนี่ส*. กรุงเทพฯ: ทีพี. พริน จำกัด.
- ธิดา พิทักษ์สินสุข. (2542). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นันทา บุญมานันต์. (2553). *ความคาดหวังของประชาชนตำบลคลองด่านต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ*. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การพัฒนานโยบายการศึกษา วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประเสริฐ บุญมี. (2554). *ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลพบุรี จังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- เปรมรุ่ง วงศ์อนันต์. (2551). *ปัจจัยในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ารับการดูแล
ในสถานศึกษาเด็กเล็กเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์
มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนคูสิต.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2542). *องค์การและการจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุภา.
- พิทยาภรณ์ มานะจุติ. (2551). *การพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในอุดมคติด้านการมีส่วนร่วม กรณีศึกษาศูนย์
เด็กเล็ก ตำบลคอนแกว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
, สาขาการศึกษาปฐมวัย, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พิทยาภรณ์ มานะจุติ. (2549). *การจัดและบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย*. เชียงใหม่: เพรวการพิมพ์.
- พัฒนา พงษ์สนธิ และคณะ. (2554). *การพัฒนาศูนย์เด็กเล็กตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่:
กรณีศึกษาศูนย์เด็กเล็กเทศบาลอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร*. รายงานการวิจัย สาขา
การจัดการระบบสุขภาพ, คณะสาธารณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภารดี อนันต์นาวี. (2552). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา ฉบับปรับปรุง*.
ชลบุรี: มนตรี.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2548). *การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 7-11*.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ยูนิเซฟประเทศไทย. (2560). *การพัฒนาเด็กประถมวัย*. เข้าถึงได้จาก
https://www.unicef.org/thailand/tha/education_6555.html.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2546). *การจัดการด้านการศึกษาระดับอนุบาล*. กรุงเทพฯ: สหાયบล็อกและ
การพิมพ์.
- รวีพร วีระเมธิกุล. (2548). *ปัจจัยการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน โรงเรียนอนุบาลหลักสูตร
สองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร*.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนคูสิต.
- วราภรณ์ รักวิจัย. (2540). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ดันอ้อ.
- วารุณี ภาชนนท์. (2551). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด
องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วิชัย โถสุวรรณจินดา. (2535). *ความลับองค์การ: พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: ดีไลท์.

สถานรับเลี้ยงเด็กและสถานสงเคราะห์เด็กเอกชน. (2560). เข้าถึงได้จาก

<http://61.19.238.233/nursery/Content/Guest/Search.aspx>.

สมคิด บางโม. (2544). *หลักการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏ
พระนคร.

สุรสิทธิ์ แก้วใจ. (2542). *ปัจจัยที่มีต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนใน
โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). *แนวดำเนินงานศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ*.
กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ. (2555). *มาตรฐาน
ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ: คู่มือการดำเนินงานตามมาตรฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับปฐมวัย (0-5ปี)
ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559*. กรุงเทพฯ: วิ.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.

สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย. (2549). *คู่มือการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐาน
ศูนย์เด็กเล็กน่ายู่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2546). *สรุปผลการประชุมวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน 5 จุด*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2529). *ทฤษฎีการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: สยามศึกษา.

อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์. (2550). *Child Accident รู้ทันอันตรายก่อนภัยถึงตัวเด็ก*. กรุงเทพฯ:
ฐานบุ๊คส์.

อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร. (2542). *เอกสารประกอบการสอนวิชา 2717703 การจัดโปรแกรมการศึกษา
และเลี้ยงดูเด็กสำหรับเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ*. สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชา
ประถมศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Barnes, T. (1995). African American parents involvement in their children's schooling. *Dissertation Abstracts International*, 55(10), 3152-A.
- Beckley, W. L. (1986). Kindergarten scheduling options and effects on student achievement. *Dissertation Abstracts International*, 47(5), 157-A.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education* (7th ed.). Boston, Ma: Allyn & Bacon.
- Bloom, B. S. (1976). *Human characteristics and school learning*. New York: McGraw-Hill.
- Borgman, C., & Diane, A. (1983). *Administration of school lunch program for small, medium and large school*. New York: American Society for Information Science.
- Buford, J. F. (1997). Parents perceptions of early children. *Dissertation Abstracts International*, 9(37), 5688-A
- Cronbach, L. (1990). *Reliability of the questionnaire*. New York: McGraw-Hill Book.
- Erikson, E. H. (1963). *Childhood and society*. New York: Norton.
- Froebel, F. (1895). *Friedrich froebel's pedagogics of the kindergarten: Or, his ideas concerning the play and playthings of the child*. New York: D. Appleton.
- Freedman, H. (1983). *A survey of curriculum in selected property preschool in sandiego country california*. Master's M.Ed. (Education Curriculum and Instruction).
Sandiego: Graduate school United States International University. Photocopied.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(10), 607-610.
- Likert, R. (1967). *New patterns of management*. New York: McGraw Hill Book.
- Mattox, P. (1987). *Study the needs in the performance of elementary school administrators in the Illinois state house*. New York: MacGraw-Hill.
- Melvin, W. V. (1976). *International money and finance edition*. New York: Harper & Row.
- Montessori, M. (1966). *The secret of childhood*. New York: Ballantine Books.
- Robson, W. A. (1953). *Local government in encyclopedia of social science*. New York: The Macmillan Company.
- Wane, E. D. (1984). *Kindergarten curriculum and programs in county*. New York: MacGraw-Hill.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ว.1506

ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

20 กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เล่าโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย นางสาวบุษยรัตน์ ทรัพย์มูล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 57910171 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยอยู่ในความควบคุมของ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาบริหารการศึกษาได้พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) ประยูร อิ่มสวาสดี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทรศัพท์ 0-3810-2052
โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ว.1506

ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

20 กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย นางสาวบุษย์รัตน์ ทรัพย์มูล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 57910171 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยอยู่ในความควบคุมของ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ภาควิชาบริหารการศึกษามีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) ประยูร อิ่มสวาสดี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทรศัพท์ 0-3810-2052
โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ว.1506

ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

20 กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวบุษย์รัตน์ ทรัพย์มูล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 57910171 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยอยู่ในความควบคุมของ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ภาควิชาบริหารการศึกษามีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) ประยูร อิ่มสวาสดี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทรศัพท์ 0-3810-2052
โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC)

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

(Index of Item Objective Congruence: IOC)

เรื่อง การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครอง
ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ลำดับ	การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตร หลาน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3		
1	<u>ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก</u> ผู้บริหารมีคุณวุฒิและมีความรู้ด้านวิชาการ	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
2	ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ดูแลเอาใจ ใส่เด็กทุกคนและผู้ปกครองเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
3	ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดี	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
4	ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการทำงาน กำกับ ติดตาม ดูแลทุกกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานรับเลี้ยงเด็ก	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
5	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ และยอมรับฟังความเห็นจาก ครูผู้ปกครอง	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
6	ครูผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิ มีความรู้ด้านการสอนตรงตาม หลักสูตร	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
7	ครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
8	ครูผู้ดูแลเด็กมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
9	ครูผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรมและจริยธรรมพร้อมเป็น แบบอย่างและปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เด็ก	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
10	ครูผู้ดูแลเด็กยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาสุภาพอ่อนโยนกับ เด็กและบุคคลอื่น	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
11	ครูผู้ดูแลเด็กมีความเอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างทั่วถึง ไม่ เลือกปฏิบัติ	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
12	ครูผู้ดูแลเด็กมีใจรักในวิชาชีพ มุ่งมั่นในการทำงาน รัก เด็กและดูแลเหมือนลูกหลาน	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

ลำดับ	การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตร หลาน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3		
13	ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ สื่อมีคุณภาพและเหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยเด็ก	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
14	อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความทันสมัยและสามารถดึงดูดความสนใจจากเด็กเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
15	สื่อที่ใช้สามารถทำให้เด็กเข้าใจง่าย สีสันสะดุดตา	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
16	สื่อมีความถูกต้องเหมาะสมตรงตามเนื้อหาการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
17	อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียนสามารถใช้ประโยชน์กับเด็กได้อย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
18	เด็กสามารถใช้สื่อต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายและเพียงพอ	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
19	อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ทุกชิ้นมีความปลอดภัยต่อเด็ก	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
20	อุปกรณ์และสื่อมีความทนทานและสะดวกต่อการใช้งาน	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
21	ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนเด็ก	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
22	ห้องเรียนมีความปลอดโปร่ง อากาศถ่ายเทได้สะดวก	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
23	อาคารเรียนมีพื้นที่เพียงพอและดูไม่แออัดคับแคบ	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
24	มีโรงอาหารหรือห้องอาหารที่สะอาด	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
25	มีห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะ	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
26	มีห้องน้ำเฉพาะสำหรับเด็กที่ได้มาตรฐาน	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
27	มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นที่ได้มาตรฐาน เพียงพอและปลอดภัย	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
28	บริเวณโดยรอบสถานรับเลี้ยงเด็กมีความร่มรื่น สวยงาม และสะดวกในการรับส่งเด็ก	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
29	มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีที่นั่งพักผ่อนต่าง ๆ ที่เพียงพอต่อผู้ปกครองและเด็ก	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
30	บริเวณโดยรอบ ตัวอาคารและห้องเรียนมีความสะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับการเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

ลำดับ	การตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตร หลาน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3		
31	<u>ด้านความปลอดภัย</u> สถานรับเลี้ยงเด็กตั้งอยู่ไกลจากแหล่งมลพิษรอบด้าน	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
32	สถานรับเลี้ยงเด็กตั้งอยู่ในพื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติด	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
33	มีระบบป้องกันอัคคีภัยที่มีมาตรฐาน	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
34	บริเวณทางเข้าออกมีระบบดูแลความปลอดภัยในการ รับส่งเด็ก	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
35	มีรั้ว ประตูที่มีดชิด มั่นคงแข็งแรงโดยรอบ	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
36	มีการวางระบบรักษาความปลอดภัยโดยรอบบริเวณ เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
37	มีบุคลากรดูแลรักษาความปลอดภัยโดยตรง	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
38	มีระบบการกำจัดขยะ แหล่งของเสียสกปรกต่าง ๆ ห่างไกลจากเชื้อโรค	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
39	มีการดูแล คัดกรองเด็กที่ป่วยอย่างเป็นระบบ ไม่ให้เกิด การแพร่เชื้อหรือการระบาดติดต่อ	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
40	มีระบบการติดต่อสื่อสาร หรือแจ้งเตือนเมื่อเกิดเหตุแก่ ผู้ปกครองอย่างทันท่วงที	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมจึงไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยจะสงวนคำตอบไว้เป็นความลับ และใช้เพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น

2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านได้โปรดกรอกข้อมูลให้ครบถ้วน และตรงกับความเห็นของท่าน ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย / ลงใน หน้าคำตอบที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

ข้อ 1 รายได้ต่อเดือน

☐	น้อยกว่า 10,000 บาท	☐	10,000 - 20,000 บาท
☐	20,001 - 30,000 บาท	☐	มากกว่า 30,000 บาท

ข้อ 2 ระดับการศึกษาสูงสุด

☐	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	☐	มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า
☐	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	☐	ปริญญาตรี
☐	สูงกว่าปริญญาตรี		

ข้อ 3 อาชีพ

☐	รับจ้าง	☐	ค้าขาย
☐	ลูกจ้าง	☐	รับราชการ
☐	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐	อื่น ๆ .....

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสถาน
รับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลานของผู้ปกครองในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่เป็นระดับความคิดเห็นและตรงกับความ
คิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยตอบเพียงข้อละ 1 ระดับ

ลำดับ	ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ให้กับบุตรหลาน	ระดับค่านำหนักในการตัดสินใจ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1	ด้านผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารมีคุณวุฒิและมีความรู้ด้านวิชาการ					
2	ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ดูแลเอาใจใส่เด็ก ทุกคนและผู้ปกครองเป็นอย่างดี					
3	ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดี					
4	ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการทำงาน กำกับ ติดตาม ดูแลทุก กิจกรรมต่าง ๆ ในสถานรับเลี้ยงเด็ก					
5	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ และยอมรับฟังความเห็นจากครู ผู้ปกครอง					
6	ครูผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิ มีความรู้ด้านการสอนตรงตาม หลักสูตร					
7	ครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
8	ครูผู้ดูแลเด็กมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ					
9	ครูผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรมและจริยธรรมพร้อมเป็นแบบอย่าง และปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เด็ก					
10	ครูผู้ดูแลเด็กยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาสุภาพอ่อนโยนกับเด็ก และบุคคลอื่น					
11	ครูผู้ดูแลเด็กมีความเอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างทั่วถึง ไม่เลือก ปฏิบัติ					
12	ครูผู้ดูแลเด็กมีใจรักในวิชาชีพ มุ่งมั่นในการทำงาน รักเด็ก และดูแลเหมือนลูกหลาน					

ลำดับ	ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนให้กับบุตรหลาน	ระดับค่าน้ำหนักในการตัดสินใจ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
13	ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ สื่อมีคุณภาพและเหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยเด็ก					
14	อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความทันสมัยและสามารถดึงดูดความสนใจจากเด็กเป็นอย่างดี					
15	สื่อที่ใช้สามารถทำให้เด็กเข้าใจง่าย สีสันสะดุดตา					
16	สื่อมีความถูกต้องเหมาะสมตรงตามเนื้อหาการเรียนรู้					
17	อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียนสามารถใช้ประโยชน์กับเด็กได้อย่างทั่วถึง					
18	เด็กสามารถใช้สื่อต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายและเพียงพอ					
19	อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ทุกชิ้นมีความปลอดภัยต่อเด็ก					
20	อุปกรณ์และสื่อมีความทนทานและสะดวกต่อการใช้งาน					
21	ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนเด็ก					
22	ห้องเรียนมีความปลอดโปร่ง อากาศถ่ายเทได้สะดวก					
23	อาคารเรียนมีพื้นที่เพียงพอและดูไม่แออัดคับแคบ					
24	มีโรงอาหารหรือห้องอาหารที่สะอาด					
25	มีห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะ					
26	มีห้องน้ำเฉพาะสำหรับเด็กที่ได้มาตรฐาน					
27	มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นที่ได้มาตรฐาน เพียงพอและปลอดภัย					
28	บริเวณโดยรอบสถานรับเลี้ยงเด็กมีความร่มรื่น สวยงาม และสะดวกในการรับส่งเด็ก					
29	มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีที่นั่งพักผ่อนต่าง ๆ ที่เพียงพอต่อผู้ปกครองและเด็ก					
30	บริเวณโดยรอบ ตัวอาคารและห้องเรียนมีความสะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับการเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก					

ลำดับ	ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ให้กับบุตรหลาน	ระดับค่าน้ำหนักในการตัดสินใจ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
31	ด้านความปลอดภัย สถานรับเลี้ยงเด็กตั้งอยู่ไกลจากแหล่งมลพิษรอบด้าน					
32	สถานรับเลี้ยงเด็กตั้งอยู่ในพื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติด					
33	มีระบบป้องกันอัคคีภัยที่มีมาตรฐาน					
34	บริเวณทางเข้าออกมีระบบดูแลความปลอดภัยในการรับส่งเด็ก					
35	มีรั้ว ประตูที่มีดงชิด มั่นคงแข็งแรงโดยรอบ					
36	มีการวางระบบรักษาความปลอดภัยโดยรอบบริเวณ เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด					
37	มีบุคลากรดูแลรักษาความปลอดภัยโดยตรง					
38	มีระบบการกำจัดขยะ แหล่งของเสียสกปรกต่าง ๆ ห่างไกลจากเชื้อโรค					
39	มีการดูแล คัดกรองเด็กที่ป่วยอย่างเป็นระบบ ไม่ให้เกิดการแพร่เชื้อหรือการระบาดติดต่อ					
40	มีระบบการติดต่อสื่อสาร หรือแจ้งเตือนเมื่อเกิดเหตุแก่ผู้ปกครองอย่างทันที่					

